

Yksinyrittäjäkysely 2019

Suomen Yrittäjät

Sisällys

Tiivistelmä	2
Johdanto	3
Kyselyn aineisto	4
Yksinyrittäjien kasvuhalukkuus ja kasvun keinot	9
Työntekijän palkkaaminen	12
Yksinyrittäjän tulot	13
YEL-työtulo.....	14
Varautuminen yrittäjyyden jälkeiseen elämään	17
Työaika, lomat ja jaksaminen	17
Perhe-elämä ja yrittäjyys	23
Yrittäjä-isien perhevapaat.....	24
Yrittäjä-äitien perhevapaat.....	25
Huomioita alueittain.....	26
Etelä-Karjala.....	26
Etelä-Pohjanmaa.....	26
Etelä-Savo.....	27
Helsinki	27
Häme	28
Kainuu	29
Keski-Pohjanmaa	29
Keski-Suomi.....	30
Kymi	31
Lappi	31
Pirkanmaa.....	32
Pohjois-Karjala	32
Pohjois-Pohjanmaa	33
Päijät-Häme	34
Pääkaupunkiseutu.....	35
Rannikko-Pohjanmaa	35
Satakunta.....	36
Savo	36
Uusimaa.....	37
Varsinais-Suomi	38

Suomen Yrittäjät: Yksinyrittäjäkysely 2019

Tekijät	Mika Hämeenniemi toimialapäällikkö 050 372 4804 mika.hameenniemi@yrittajat.fi	Harri Hellstén työmarkkina-asioiden päällikkö 050 502 0111 harri.hellsten@yrittajat.fi	Eeva Ketvel viestintäpäällikkö 050 320 4849 eeva.ketvel@yrittajat.fi
Julkaisija	Suomen Yrittäjät PL 999, 00100 HELSINKI puhelin 09 229 221 toimisto@yrittajat.fi www.yrittajat.fi		

Tiivistelmä

Suomen Yrittäjät tekee Yksinyrittäjäkyselyn yksinyrittäjäjäsenilleen kolmen vuoden välein. Vuoden 2019 kyselyn perusteella palvelusektori on yksinyrittäjille selkeästi yleisin toimiala, sillä vastanneista lähes kolme neljästä ilmoittaa toimivansa palvelualalla. Toimintatyyppi on yksinyrittäjille yleisin yritysmuoto, mutta osakeyhtiöiden osuus on noussut verrattuna kolme vuotta sitten tehtyyn kyselyyn. Jo yli puolella kyselyn yksinyrittäjistä on ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa suoritettu tutkinto.

Yksinyrittäjien kasvuhaluus on säilynyt korkealla tasolla, sillä 67 prosenttia vastaajista ilmoittaa tavoittelevansa kasvua tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien mukaan. Erityisen voimakasta kasvuhaluus on alle 35-vuotiaiden yksinyrittäjien joukossa: heistä 90 prosenttia ilmoittaa tavoittelevansa kasvua. Kasvuhaluus laskee vastaajaryhmien iän noustessa. Toimialojen välillä kasvuhaluus on korkeinta kaupan toimialalla, jossa kasvua tavoittelee noin kolme neljästä vastanneesta. Kasvuhaluus on alimmillaan rakentamisessa (62 prosenttia), jossa on tapahtunut laskua edelliseen kyselyyn verrattuna.

Tärkeimpinä kasvun keinoina yksinyrittäjät mainitsevat verkostoitumisen kumppaneiden kanssa, uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraamisen ja työntekijän palkkaamisen.

Suurimpina kasvua rajoittavina tekijöinä nousivat esille seuraavat tekijät: omaa työaikaa ei voi lisätä, työllistämisen kalleus ja riski sekä yrityksen toiminnan henkilöityminen itseensä. Noin kolmannes vastanneista ilmoitti palkanneensa työntekijän jossakin yrityksen toiminnan vaiheessa, ja vuokratyövoimaa ilmoitti käyttäneensä 12 prosenttia.

Yksinyrittäjien tulotaso on pysynyt suunnilleen samalla tasolla kuin edellisessä kyselyssä: hieman parannusta, mutta edelleen matala. Kaikista vastanneista noin puolet ilmoittaa bruttotulokseen kuukaudessa alle 2 000 euroa.

Hieman yli puolet kaikista vastanneista ilmoittaa YEL-työtulonsa olevan alle 13 000 euroa vuodessa. Vain noin kolmannes kaikista ilmoittaa maksavansa riittävästi YEL-maksua. Yrittäjyyden jälkeiseen elämään varautumisessa 37 prosenttia ilmoittaa turvautuvansa sijoitustoimintaan. Muina keinoina mainitaan erityisesti säästäminen ja vapaaehtoinen lisäeläke.

Noin joka neljäs kaikista vastanneista kertoo tekevänsä töitä keskimäärin yli 50 tuntia viikossa. Vain joka viides ilmoittaa viettävänsä lomaa vuosittain neljä viikkoa tai enemmän. Sairaana työskenteleminen on varsin yleistä, sillä vain 26 prosenttia vastaajista ei ole harjoittanut yrittäjätoimintaa sairaana viimeisen 12 kuukauden aikana.

Jaksamisessa yksinyrittäjät jakautuvat lähes kahtia. 47 prosenttia vastasi, että jaksamisen haasteita ei ole ollut missään vaiheessa. Hieman yli puolet puolestaan vastasi kokeneensa jaksamisen haasteita. Kaikista vastanneista 30 prosenttia ilmoitti, että on kokenut jaksamisen haasteita, mutta ei ole hakenut apua. Kaksi kolmesta vastanneesta ei ole järjestänyt itselleen yrittäjän työterveyshuoltoa. Yksityinen sairauskuluvakuutus on kuitenkin noin puolella kyselyyn vastanneista.

Noin joka viides kyselyyn vastanneesta kertoi, että perheeseen kuuluu alle 12-vuotias lapsi, jonka syntymän aikaan vastaaja oli yrittäjänä. Tästä ryhmästä 38 prosenttia ei pitänyt perhevapaita lainkaan. Naisista 20 prosenttia ei pitänyt perhevapaita ja miehistä 51 prosenttia. Lähes puolet kaikista lapsen saaneista ilmoitti, että perhevapaa ei vaikuttanut yritystoimintaan, ja kokonaan keskeytyneenä yritystoiminta oli vain 22 prosentilla vastaajista. Naisista 32 prosenttia vastasi, että perhevapaalla ei ollut vaikutusta yritystoimintaan, ja miehillä vastaava osuus oli 59 prosenttia.

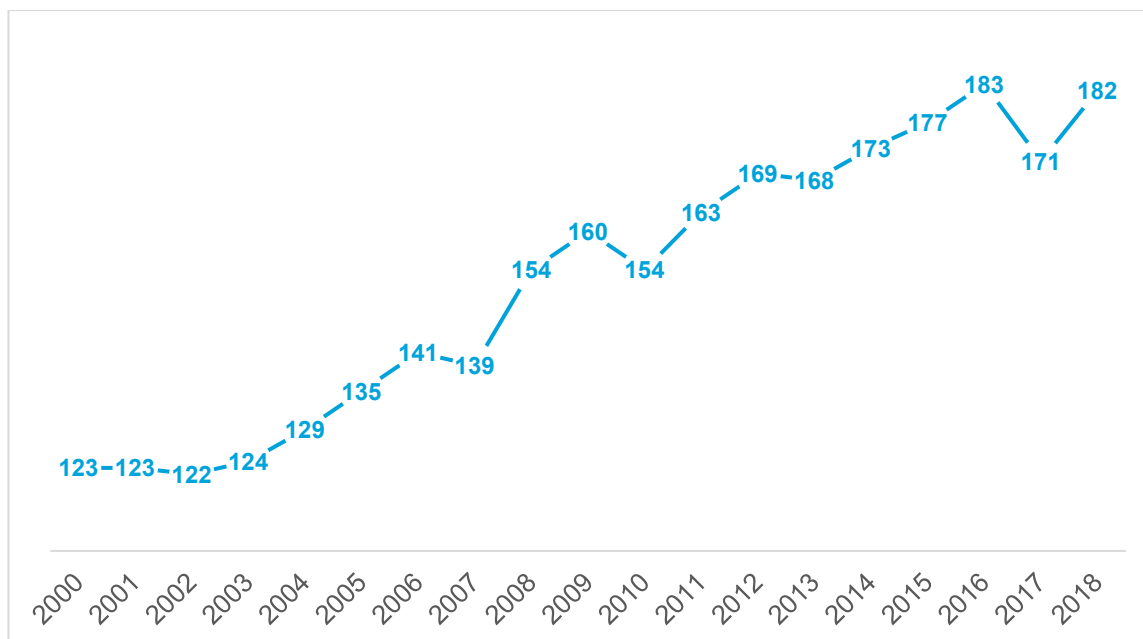
Johdanto

Suomen Yrittäjät on toteuttanut Yksinyrittäjäkyselyn kolmen vuoden välein, edellisen kerän vuonna 2016. Yksinyrittäjäkyselyllä saadaan arvokasta tietoa yksinyrittäjyyden muutoksista ja hahmotetaan kokonaiskuvaa heterogeenisestä yksinyrittäjien ryhmästä.

Yksinyrittäminen on yrittäjyyden yleisin muoto. Yksinyrittäjyyden yleistymisen on ollut työelämässä 2000-luvun merkittävin trendi. Vuosituhannen alussa yksinyrittäjien määrä oli Tilastokeskuksen mukaan 123 000 ja vuonna 2018 jo 182 000. Yrittäjien määrän kasvu on perustunut pääosin yksinyrittäjien määrän kasvuun.

Yksinyrittäjien määrässä on ollut nouseva trendi muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta läpi 2000-luvun. Määrän kehitykseen on vaikuttanut talouden ja työmarkkinoiden kokonaistilanne, joka näkyi tuoreimpana vuonna 2017 yksinyrittäjien määrän hetkellisenä laskuna. Tuolloin työmarkkinoiden imu vaikutti osaltaan siihen, että yksinyrittäjiä siirtyi työntekijöiksi.

Kuva 1: Yksinyrittäjien määrän kehitys v. 2000–2018 (1000, pl. maa, metsä ja kalatalous). Lähde: Tilastokeskus

Suomen Yrittäjien jäsenistä noin 58 prosenttia on yksinyrittäjiä. Alueellisesti yksinyrittäjien osuudessa on jonkin verran eroja. Osuus vaihtelee 52 prosenttiin ja 62 prosenttiin välillä.

Kyselyn aineisto

Kysely toimitettiin sähköpostikyselynä Suomen Yrittäjien yksinyrittäjäjäsenille, jotka ovat antaneet luvan tutkimuskäyttöön. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 1874 yksinyrittäjää.

50,4 prosenttia vastaajista on naisia, 49,0 prosenttia miehiä ja 0,6 prosenttia ei halunnut ilmoittaa sukupuoltaan. Naisilla on vastaajissa lievää yliedustusta, sillä Suomen kaikista yksinyrittäjistä miehiä on noin 60 prosenttia ja naisia noin 40 prosenttia.

Maantieteellisesti suurimmat vastaajaryhmät sijaitsevat Uudellamaalla (16 prosenttia vastanneista) ja Pirkanmaalla (11 prosenttia vastanneista).

Yli 55-vuotiaita on vastaajista 35 prosenttia. Osuus on kasvanut edellisestä, vuoden 2016 kyselystä, jolloin heitä oli 27 prosenttia. 45–54 vuotiaita on noin 31 prosenttia ja alle 35-vuotiaita noin 10 prosenttia vastaajista.

Korkeakoulututkinto eli ammattikorkeakoulututkinto tai yliopistotutkinto on 53 prosentilla vastaajista. Ammatillinen tutkinto on noin 38 prosentilla vastaajista.

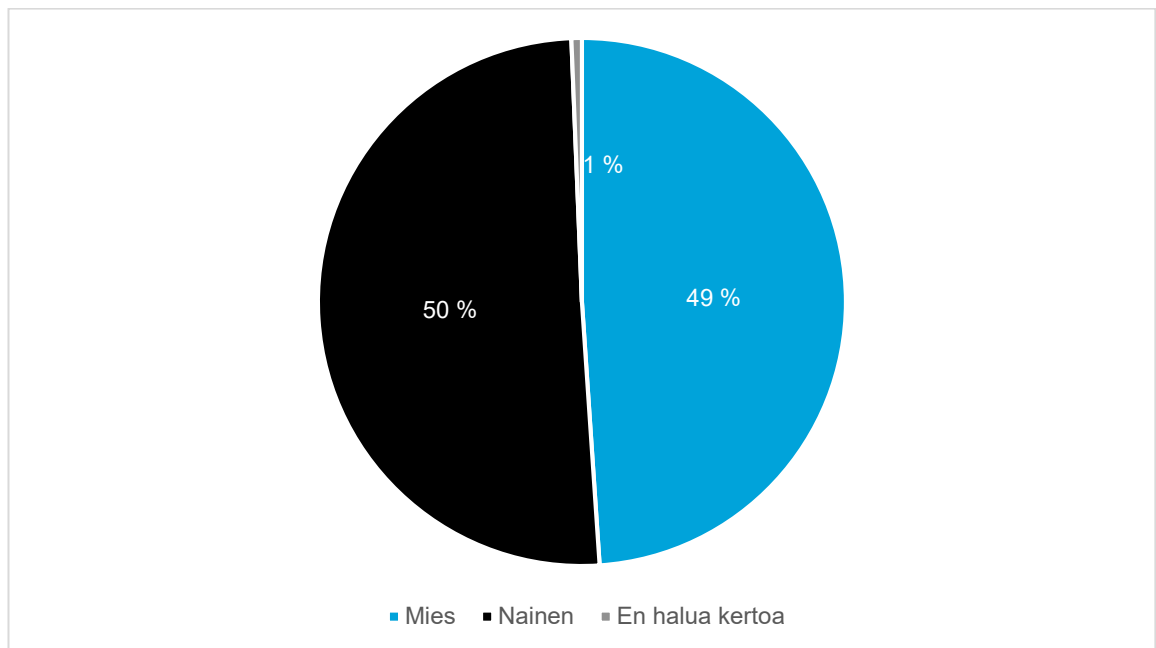
Kyselyyn vastasi kohtalaisen kokeneita yrittäjiä: 38 prosenttia vastaajista on toiminut yrittäjänä yli 10 vuotta, ja saman verran on 3–10 vuotta yrittäjänä toimineita. Alle kolme vuotta yrittäjänä toimineita vastaajista on noin 24 prosenttia.

Yksinyrittäjyys painottuu palvelualoille: Palveluiden piirissä toimii kyselyn vastaajista jo kolme neljästä. Kaupan ja rakentamisen aloilla yrittäjänä toimi molemmissa 11 prosenttia vastanneista. Teollisuuden ilmoittaa päätoimialakseen viisi prosenttia vastanneista.

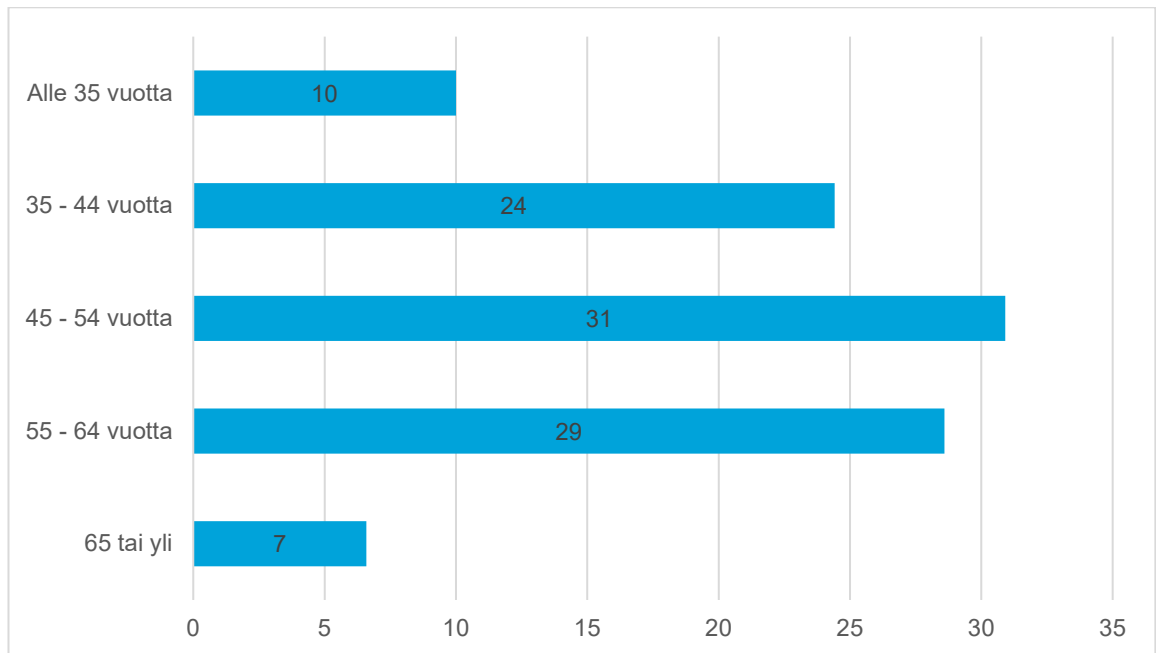
Yhtiömuodoista toiminimi oli vastaajilla yleisin: vastanneista tämän yhtiömuodon ilmoittaa reilu puolet vastanneista. Osuus on pienentynyt neljällä prosenttiyksiköllä verrattuna edelliseen kyselyyn. Saman verran on puolestaan kasvanut osakeyhtiömuotoisten yksinyrittäjien osuus, joka on nyt noin 43 prosenttia vastanneista. Sukupuolten kesken on mielenkiintoisia eroja: miehistä 53 prosenttia ilmoitti yhtiömuodokseen osakeyhtiön ja 39 prosenttia toiminimen. Kommandiittiyhtiönä toimivien osuus on pysynyt samalla viiden prosentin tasolla vastanneista kuin viime kerralla.

Noin 86 prosenttia vastaajista toimii yrittäjänä kokoaikaisesti ja päätoimisesti. Osuus on pysynyt samalla tasolla kuin edellisessä kyselyssä (85 prosenttia v. 2016). Osa-aikaisesti ilmoittaa toimivansa noin 14 prosenttia vastanneista. Osa-aikaisesti toimivista vastanneista noin 61 prosenttia kertoo toimivansa yrittäjänä palkkatyön rinnalla.

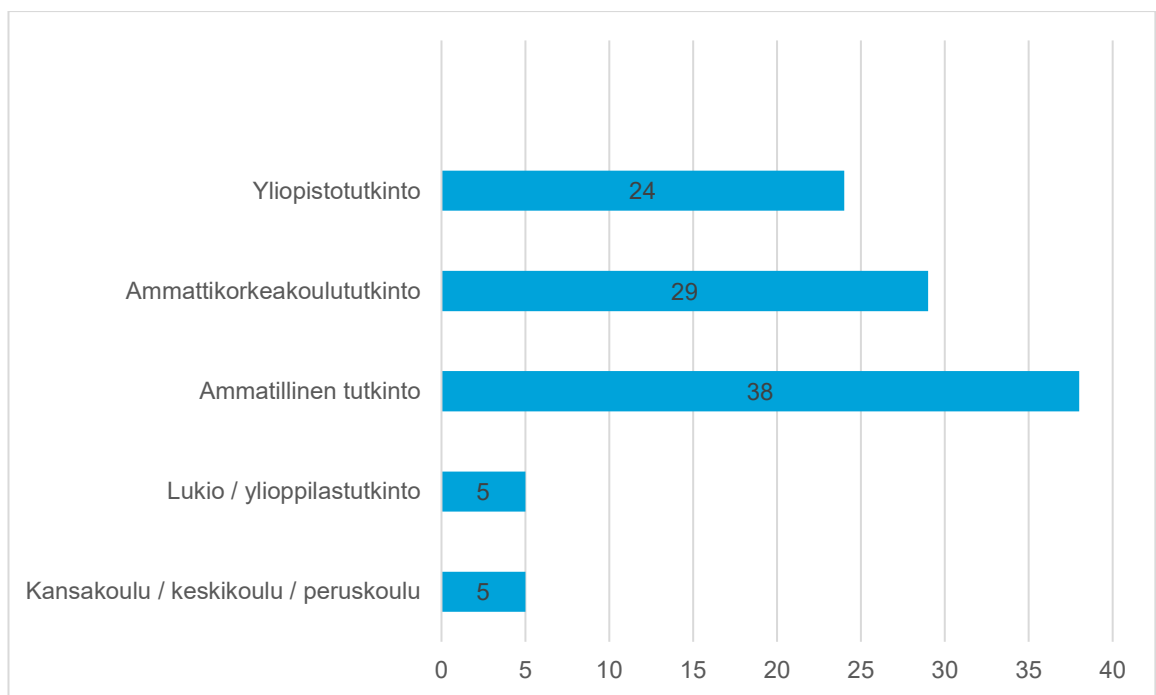
Kuva 2: Vastaajien sukupuoli, %

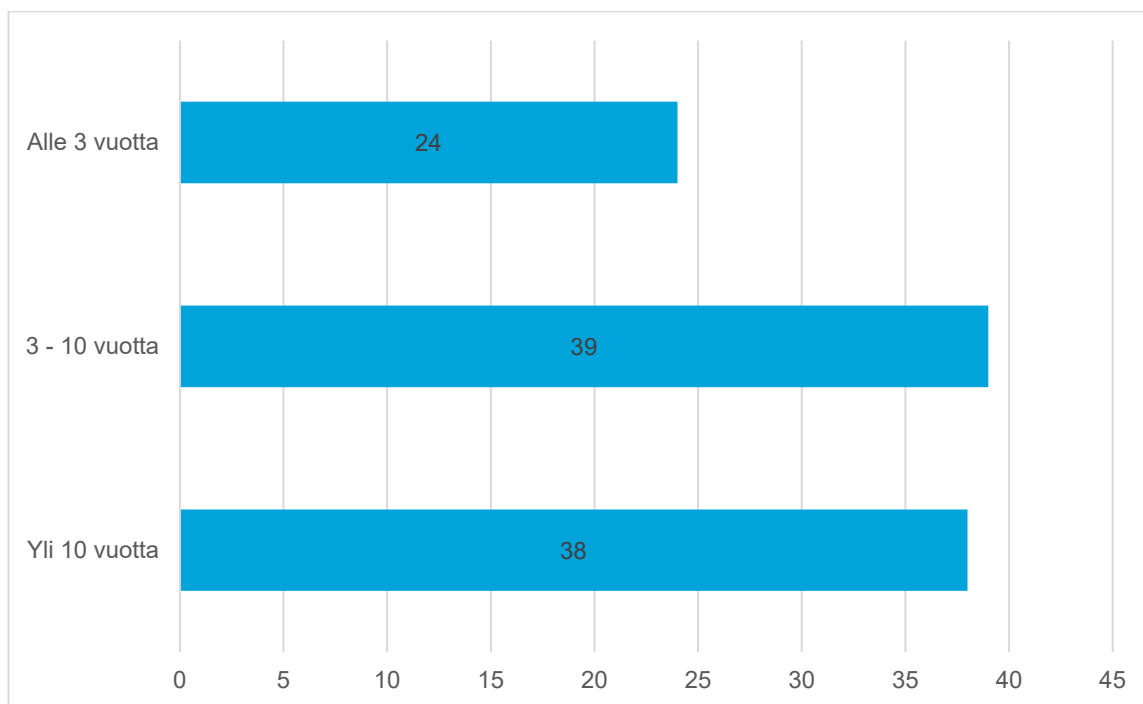
Kuva 3: Vastaajien ikä, %

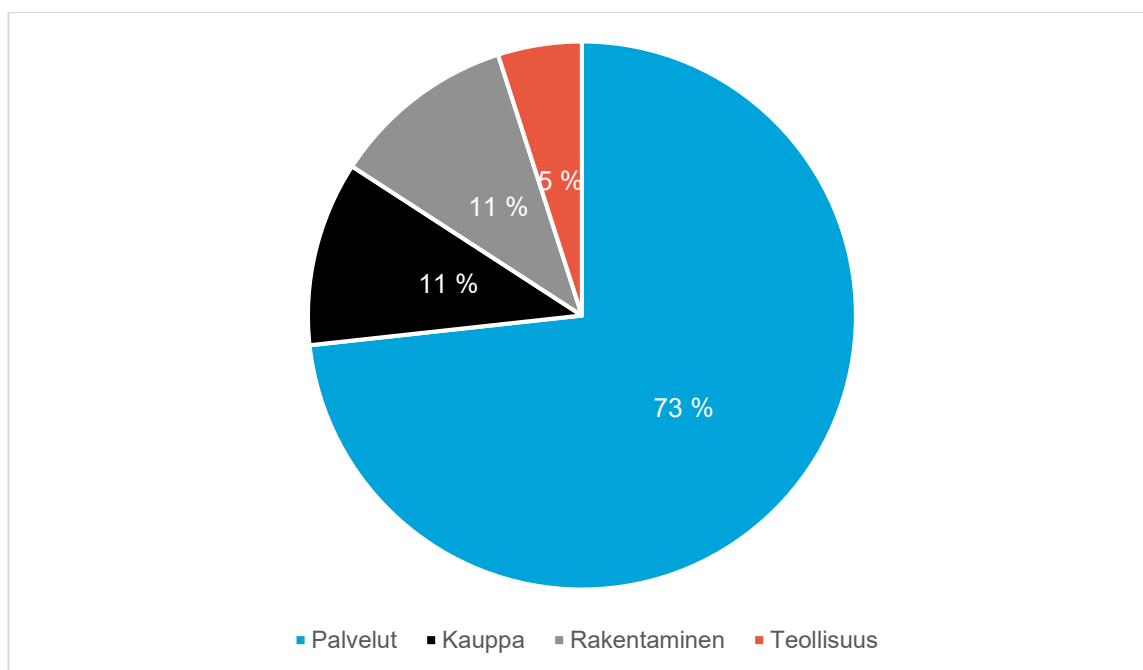
Kuva 4: Vastaajien koulutustausta, %

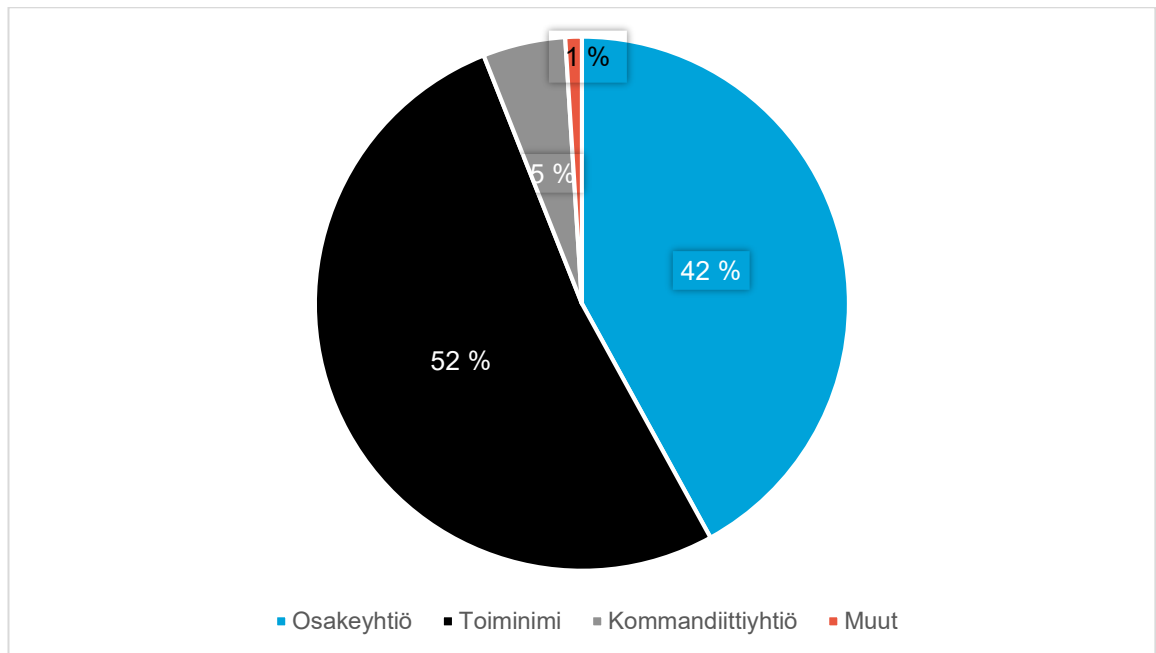
Kuva 5: Yrittäjänä toimiminen, %

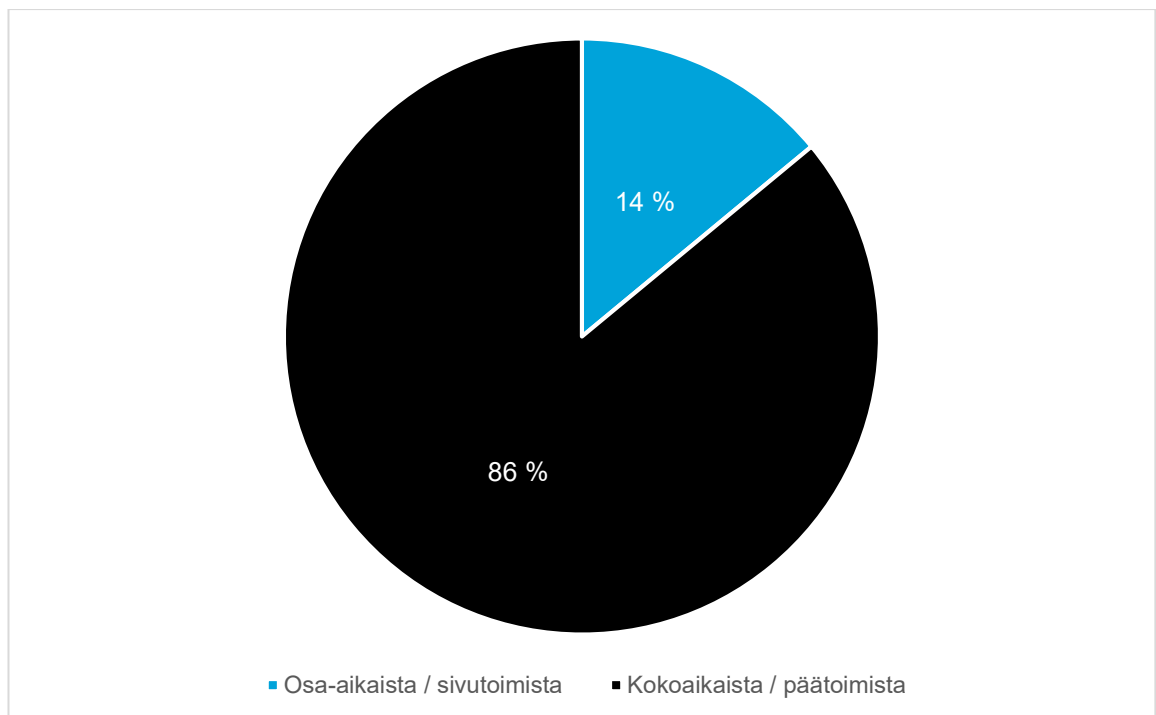
Kuva 6: Yrityksen päätoimiala, %

Kuva 7: Yritysmuoto, %

Kuva 8: Pää- ja sivutoimiset yrittäjät, %

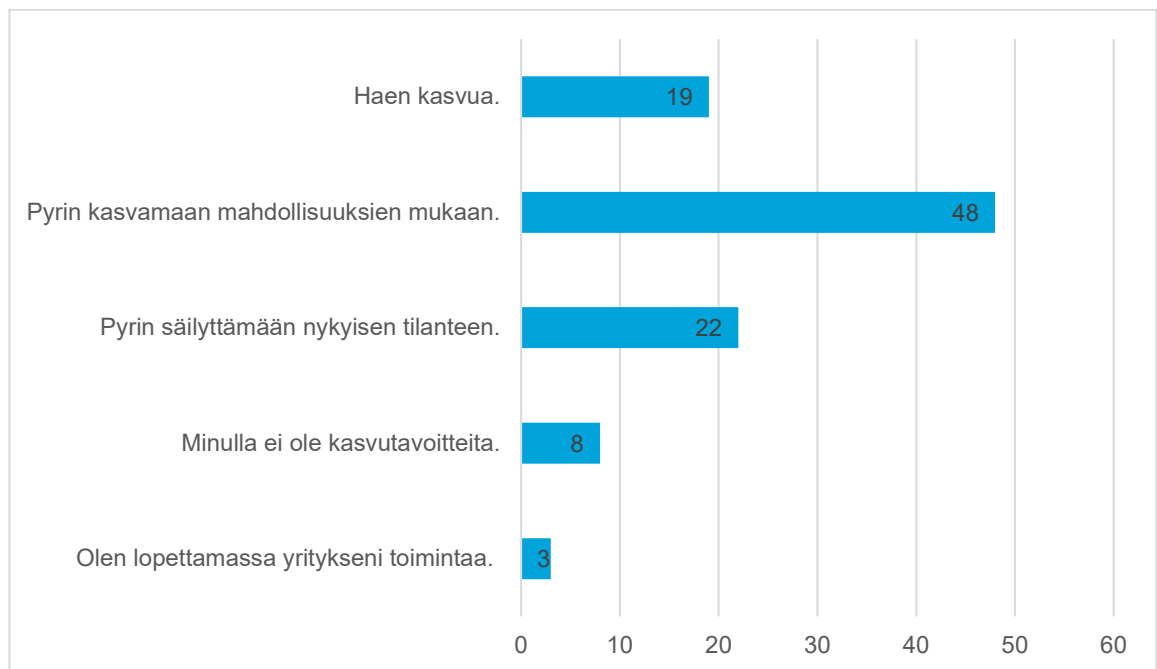

Yksinyrittäjien kasvuhalukkuus ja kasvun keinot

Kasvuhalukkuus on pysynyt korkealla tasolla yksinyrittäjien keskuudessa: 67 prosenttia vastaajista ilmoittaa hakevansa yritystoiminnassaan kasvua tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien mukaan. Nykyisen tilanteen pyrkii säilyttämään 22 prosenttia vastaajista. Vain kahdeksan prosenttia ilmoittaa, että heillä ei ole kasvutavoitteita. Kolme prosenttia kertoo olevansa lopettamassa yrityksen toimintaa.

Toisaalta osa yksinyrittäjistä on tehnyt tietoisin valinnan siitä, että eivät pyri aktiivisesti kasvamaan, vaan keskittyvät itsensä työllistämiseen, mikä on arvokas teko.

Kuva 9: Yrittäjien suunnitelmat yrityksen kasvulle, %

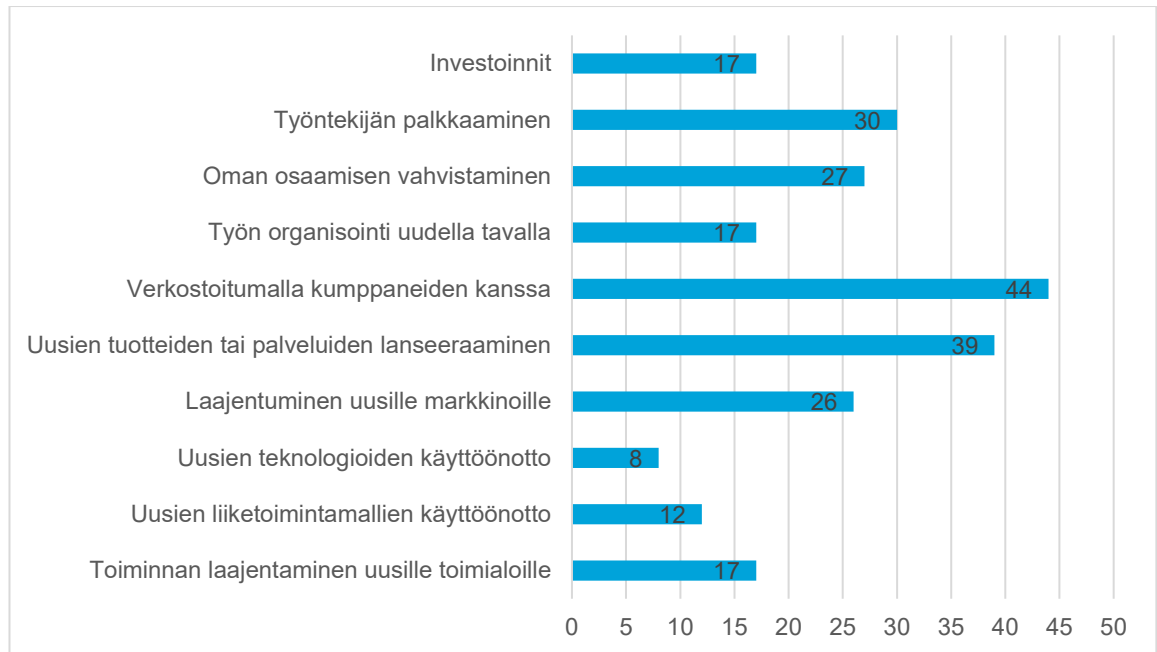
Kasvuhalukkuus kehittyi yksinyrittäjän iän noustessa päinvastaiseen suuntaan. Eniten kasvua hakevat alle 35-vuotiaat vastaajat: heistä 90 prosenttia ilmoittaa tavoittelevansa kasvua tai mahdollisuuksien mukaan kasvua. 35–44 vuotiaista yksinyrittäjistä kasvun asettaa tavoitteekseen 81 prosenttia, mutta tämän jälkeen kasvutavoitteet laskevat voimakkaammin. 55–64 vuotiaiden vastaajaryhmässä hieman yli puolet (54 prosenttia) ilmoittaa tavoitteekseen kasvun.

Toimialojen välillä on myös eroja yksinyrittäjien suunnitelmissa kasvulle. Kaupan toimialalla noin kolme neljästä (74 prosenttia) ilmoittaa tavoittelevansa kasvua tai kasvua mahdollisuuksien mukaan. Palveluiden ja teollisuuden toimialalla vastaava osuus on 67 prosenttia vastaajista. Rakentamisen toimialalla kasvutavoitteet ovat matalimpana, mutta sielläkin vastaajista 62 prosenttia vastaa tavoittelevansa kasvua tai kasvua mahdollisuuksien mukaan.

Vastaajat pääsivät valitsemaan 1–3 tärkeintä keinoa kasvattaa liiketoimintaa. Tärkeimmäksi arvioitiin verkostoituminen kumppaneiden kanssa, jonka valitsi 44 prosenttia vastaajista. Toiseksi tärkeimmäksi koettiin uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen, joka sai noin 39 prosentin kannatuksen. Kolmanneksi tärkeimmäksi arvioitiin

useampi tekijä pienien marginaalien sisällä: työntekijän palkkaaminen (30 prosenttia), oman osaamisen vahvistaminen (28 prosenttia) ja laajentuminen uusille markkinoille (26 prosenttia).

Kuva 10: Tärkeimmät kasvukeinot, % (mahdollisuus valita 1–3 vaihtoehtoa)

Vastaajilla oli mahdollisuus valita myös 1–3 tärkeintä tekijää, jotka rajoittavat yrityksen kasvua. Yli puolet (53 prosenttia) ilmoitti, että he eivät voi lisätä työaikaansa. 33 prosenttia ilmoitti kasvun esteeksi työllistämisen kalleuden ja 32 prosenttia työllistämiseen liittyvän riskin. 27 prosenttia nimesi kasvun esteeksi yrityksen toiminnan henkilöitymisen itseensä, minkä vuoksi ei halua rekrytoida työntekijää.

Vastauksissa näkyy yksinyrittäjien painottuminen palvelualalle: Kasvu nähdään oman henkilökohtaisen osaamisen kautta, mutta työmäärää ei voi kasvattaa määräänsä enempää. Työllistämisen kalleus ja työntekijään sitoutuminen koetaan riskinä.

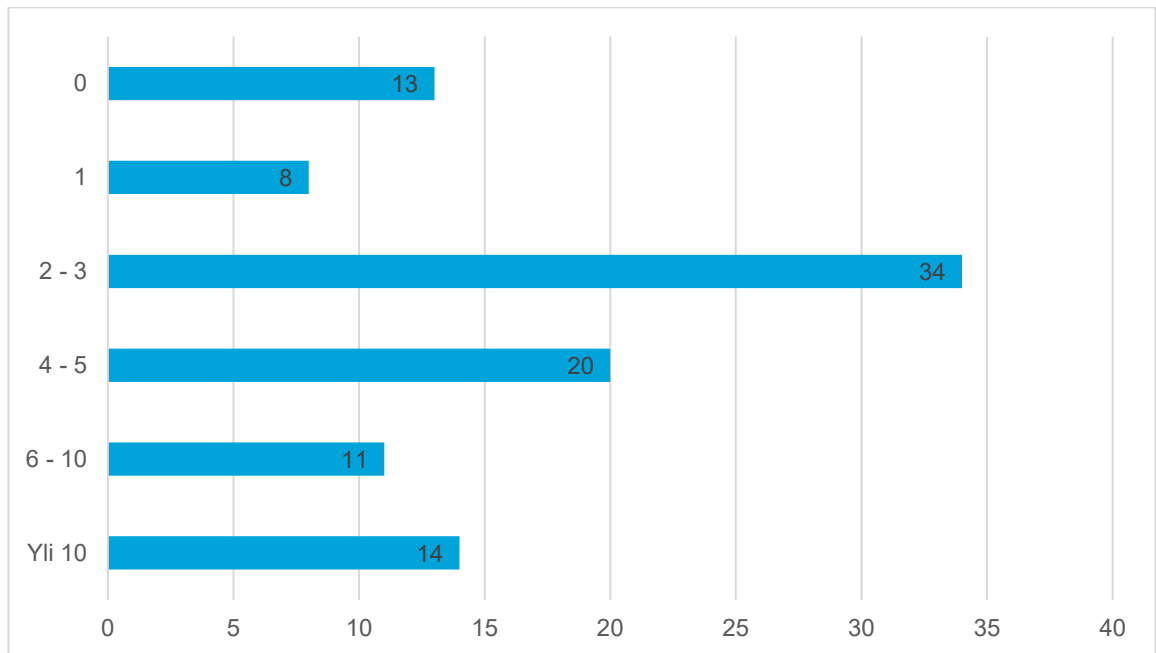
Kuva 11: Merkittävimmät kasvun esteet, % (mahdollisuus valita 1–3 vaihtoehtoa)

Sukupuolten välillä on eroja kasvun esteitä arvioidessa. Miesten vastauksissa työllistämisen kalleus ja riski arvioidaan suuremmaksi kasvun esteeksi: 39 prosenttia valitsi työllistämiseen liittyvän riskin ja 35 prosenttia työllistämisen kalleuden kasvun esteeksi. Naisista 25 prosenttia ilmoitti työllistämisen riskin ja 30 prosenttia työllistämisen kalleuden esteeksi kasvulle.

Yksinyrittäjät toimivat hyvin usein useimain verkostomaisesti. 34 prosenttia kertoi toimivansa 2–3 samaa toimialaa edustavan tai omaa toimintaansa täydentävän yrittäjän kanssa ja 20 prosenttia 3–4 yrittäjän kanssa verkostossa. Vain 13 prosenttia yksinyrittäjistä kertoi toimivansa yksin, ilman toimimista verkostossa muiden saman alan yrittäjien kanssa.

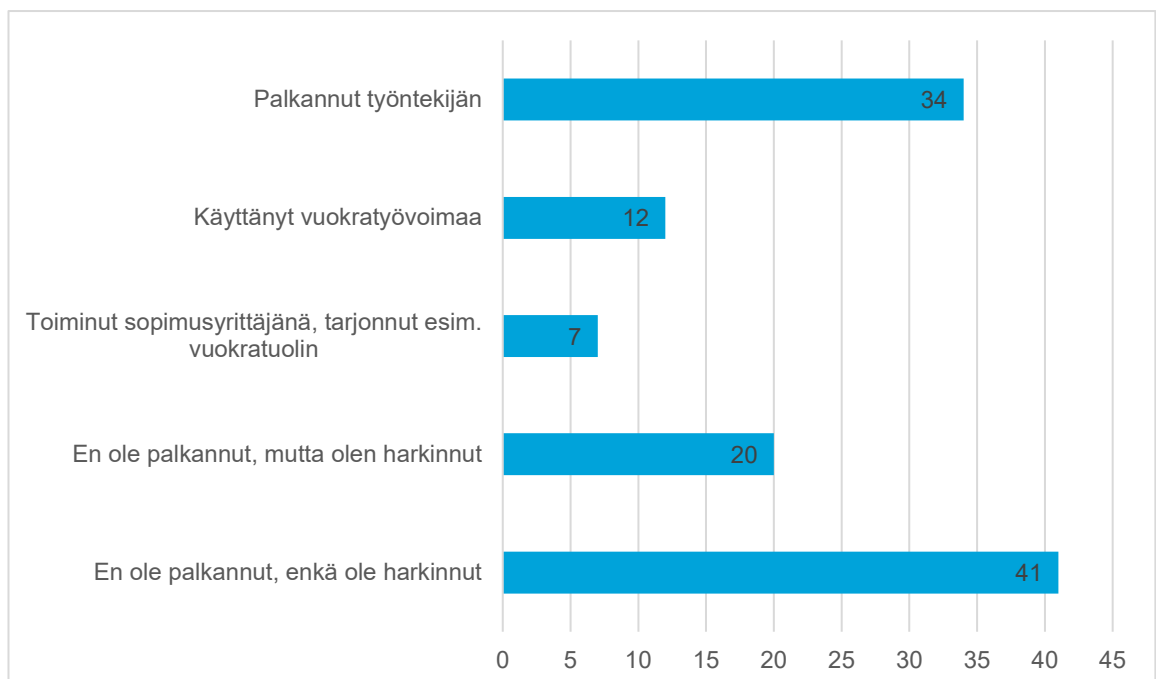
Kuva 12: Oman toimialan yhteistyöyritysten tai -yrittäjien lukumäärä, %

Työntekijän palkkaaminen

34 prosenttia vastaajista ilmoitti palkanneensa työntekijän jossakin yrityksen toiminnan vaiheessa. Vuokratyövoimaa on käyttänyt 12 prosenttia. Sopimusyrittäjänä (esim. vuokratuoli) on toiminut seitsemän prosenttia vastanneista. 20 prosenttia kertoi harkinneensa palkkaamista jossakin vaiheessa. 41 prosenttia vastasi, että ei ole harkinnut missään vaiheessa työntekijän palkkaamista.

Kuva 13: Aiempi työntekijöiden palkkaaminen, vuokratyövoiman käyttö ja sopimusyrittäjyys, % (mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja)

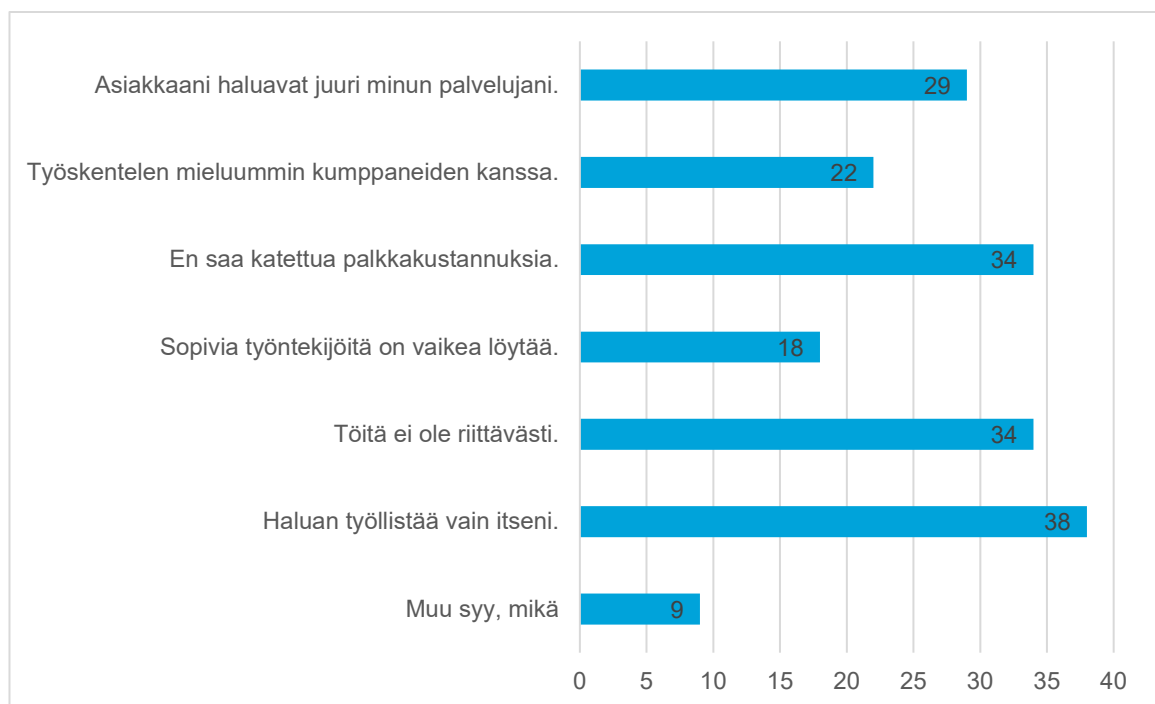

Miesten ja naisten välillä on eroja aiemman palkkaamisen ja vuokratyövoiman käyttämisessä. 42 prosenttia miehistä vastasi palkanneensa työntekijän jossakin yritystoiminnan vaiheessa ja 17 prosenttia käyttäneensä vuokratyövoimaa. Naisista 26 prosenttia vastasi palkanneensa työntekijän jossakin vaiheessa ja 7 prosenttia käyttäneensä vuokratyövoimaa.

Kolme vaihtoehtoa nousi erityisesti esille siinä, miksi yrittäjä ei ollut palkannut työntekijää: 1. *haluan työllistää vain itseni*, 2. *en saa katettua palkkakustannuksia* ja 3. *töitä ei ole riittävästi*.

Vastaukset kertovat siitä, että toisaalta osa yksinyrittäjistä päättää tietoisesti, että työllistää vain itsensä. Toisaalta töitä ei välttämättä ole riittävästi, eikä saa katettua palkkakustannuksia. Muita esille tulleita syitä ovat esimerkiksi se, että yrittäjyys on vasta alussa, työn sesonkiluonteisuus ja työntekijään sitoutumisen pelko.

Kuva 14: Keskeisimmät syyt, miksi ei ole aiemmin palkannut, %

Yksinyrittäjän tulot

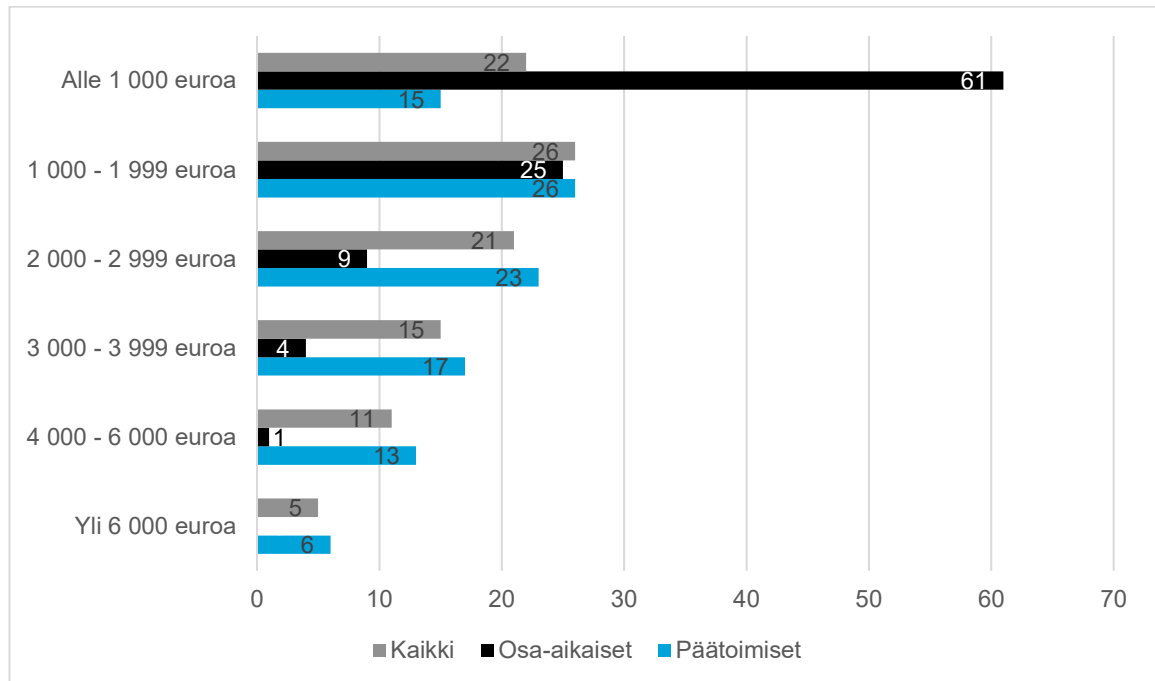
Yksinyrittäjien tulotaso on pysynyt suunnilleen samalla tasolla kuin edellisessä kyselyssä: hieman parannusta, mutta edelleen matala. Kaikista vastanneista 22 prosenttia kertoo ansaitsevansa alle 1000 euroa kuukaudessa ja 26 prosenttia 1000–2000 euroa kuukaudessa.

Kaikkiaan siis 48 prosenttia kyselyyn vastanneista yksinyrittäjistä ansaitsee kuukaudessa alle 2 000 euroa. Kolme vuotta sitten tehdyssä edellisessä kyselyssä heitä oli 51 prosenttia, eli osuus on pienentynyt kolme prosenttiyksikköä. Päätoimisista yksinyrittäjistä 41 prosenttia kertoi tienaavansa alle 2 000 euroa bruttona. Kolme vuotta sitten tämän joukon osuus oli 45 prosenttia.

21 prosenttia vastaajista kertoo ansaitsevansa 2 000–3 000 euroa kuukaudessa. Alle 3 000 euroa kuukaudessa ansaitsee siis 69 prosenttia yksinyrittäjistä. Päätoimisista yksinyrittäjistä alle 3 000 euron bruttotulot kuukaudessa on 64 prosentilla vastanneista.

Osa-aikaisista yksinyrittäjistä alle 2 000 euroa bruttona hankkii 86 prosenttia vastanneista. Edellisessä kyselyssä tähän ryhmään kuului 84 prosenttia vastanneista. Osa-aikaista yksinyrittäjistä 95 prosenttia tienaa alle 3000 euroa bruttona, eli vain hyvin pieni vähemmistö saa bruttona yli 3 000 euroa kuukaudessa.

Kuva 15: Yksinyrittäjien kuukausittaiset bruttotulot, %

Kaikista vastaajista noin puolet (48 prosenttia) ilmoittaa tienaavansa alle 2 000 euroa kuukaudessa bruttona. Tästä vastaajajoukosta naisia on 58 prosenttia ja miehiä 41 prosenttia. Päätoimisesti yrittävien osuus joukosta on 74 prosenttia ja osa-aikaisten 26 prosenttia. Vastaajista 24 prosenttia ilmoittaa ettei ole YEL-vakuuttamisvelvollinen, 25 prosenttia on vakuuttamisvelvollisuuden alarajalla, viisi prosenttia alarajan ja 10 000 euron välissä sekä 16 prosenttia 10 000–12 999 euron välissä. Näin ollen tässä vastaajaryhmässä 70 prosentilla YEL-työtulojen määrä on alle 13 000 euroa. 22 prosenttia vastanneista ilmoittaa maksavansa riittävästi YEL-maksua. Noin kolmannes (32 prosenttia) ilmoittaa saavansa eläkettä palkkatyöstä. Noin joka viides (19 prosenttia) ilmoittaa käyttävänsä yritystoimintaansa yli 50 tuntia viikossa.

YEL-työtulo

YEL-työtulon tasoa ja laajemmin varautumista yrittäjyyden jälkeiseen aikaan kysyttiin nyt ensimmäistä kertaa.

54 prosenttia vastanneista ilmoittaa YEL-työtulonsa olevan alle 13 000 euroa. Tämä joukko jakautuu vastausten perusteella seuraavasti: 15 prosenttia kertoo, etteivät he ole vakuuttamisvelvollisia. 19 prosenttia vastanneista kuuluu ryhmään, joka on

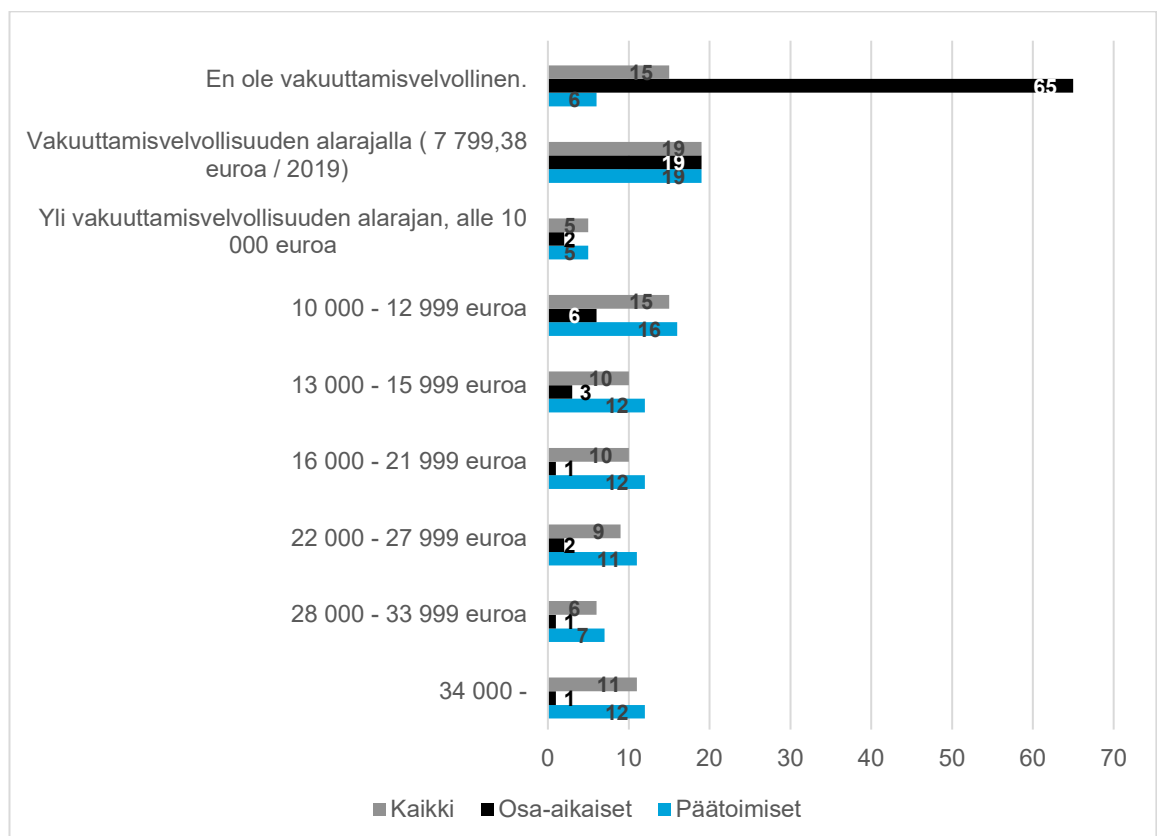
vakuuttamisvelvollisuuden alarajalla (7 799,38 euroa vuonna 2019). Yli vakuuttamisvelvollisuuden alarajan mutta alle 10 000 euron työtulon välissä on viisi prosenttia vastanneista. YEL-työtulojen haarukkaan 10 000–12 999 euroa kuuluu 15 prosenttia vastanneista.

13 000 euron ja 22 000 euron YEL-työtulon väliin sijoittuu vastanneista 20 prosenttia. Yli 34 000 euron YEL-työtulon ilmoittaa vastanneista 11 prosenttia.

Vastaajista iso joukko on vakuuttanut itsensä tasolla, jolla he kyllä osallistuvat yrittäjien sosiaaliturvan rahoitukseen, mutta heille itselleen mahdollisesti maksettavat etuudet jäävät parhaimmillaankin vähimmäispäivärahojen¹ suuruiseksi, eli heille ei tule minkäänlaista ansio-osaa. Vuonna 2019 sairausvakuutuslain mukaisissa etuuksissa (mm. sairauspäiväraha, vanhempainpäivärahat) ansio-osaa alkaa saada vasta, kun vuosityötulo on yli 11 942 euroa. Työttömyysturvassa raja on 12 816 euroa.

Tilannetta ei voi pitää tyydyttävänä, ja Suomen Yrittäjät onkin esittänyt, että pakollisen vakuuttamisen alaraja tulisi nostaa vähintään em. työttömyysturvan alarajalle, jotta järjestelmän rahoitukseen osallistuvilla olisi aina edes työuran aikainen ansiosidonnainen sosiaaliturva. Tällä hetkellä kyselyyn vastanneista yksinyrittäjistä yli puolet ei käytännössä välttämättä juurikaan itse hyödy maksamistaan eläkevakuutusmaksuista.

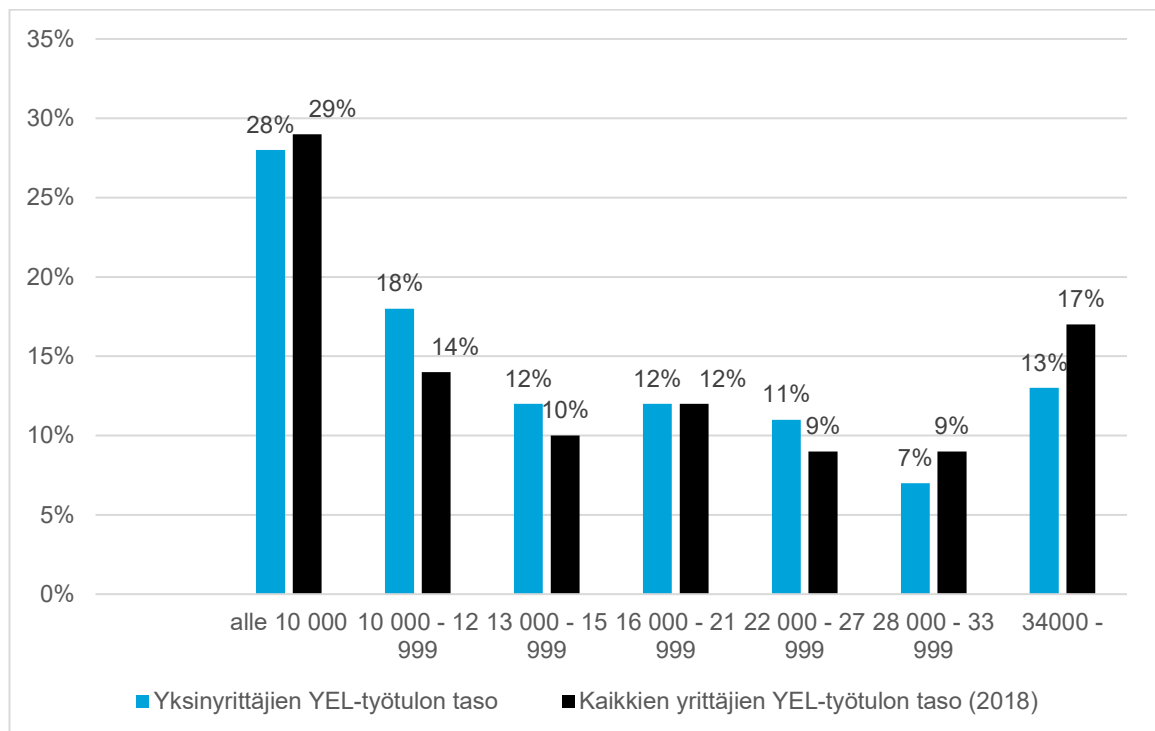
Kuva 16: Yksinyrittäjien YEL-työtulon taso, %

¹ Sairausvakuutuslain mukaisten etuuksien osalta vähimmäismääräinen päiväraha on 27,86 euroa/arkipäivä ja työttömyysturvan työmarkkinatuki 32,40/pv (maksetaan viideltä päivältä viikossa).

YEL-vakuutettujen yksinyrittäjävastaajien vakuutetut työtulot eivät kuitenkaan merkittävästi poikkea kaikista yrittäjistä. Vastaajissa on kaikkiin YEL-vakuutettuihin verrattuna enemmän niitä, jotka ovat vakuuttaneet itsensä alle 13 000 vuosityötulolla ja toisaalta vähemmän niitä, joiden YEL-työtulo on yli 28 000. Tätä selittänee erityisesti se, että vastaajajoukko on nimenomaan yksinyrittäjiä.

Kuva17: Kaikkien YEL-vakuutettujen vastaajien YEL-työtulot vs. kaikkien YEL-vakuutettujen työtulot²

Alle 1000 euroa kuussa tienaavista yrittäjistä 41 prosenttia ilmoitti, että heidän toimintansa on siinä määrin pienimuotoista, etteivät he ole lainkaan YEL-vakuuttamisvelvollisia. YEL-vakuuttamisvelvollisista pienimmän tuloluokan vastaajista 42 prosenttia kertoi työtulonsa olevan vakuuttamisvelvollisuuden alarajalla ja yhteensä 72 prosenttia vakuuttaneensa itsensä alle 13 000 vuosityötulosta. Tämä tarkoittaa sitä, että yli neljännes (28 %) tästä ryhmästä oli vakuuttanut yritystoimintansa todellisia vuositulojaan suuremmasta summasta, 2 prosenttia jopa yli 34 000 työtulolla. Muissa tuloluokissa ylivakuuttaminen tuloihin nähden oli selvästi harvinaisempaa ja toisaalta alivakuuttaminen yleisempää. Ylemissä tuloluokissa toiminta on lähes pelkästään kokoaikaista. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että SY:n ehdottaman YEL-alarajan nosto³ vaikuttaisi erityisesti siihen, että maksukykyisten yrittäjien YEL-työtulot saataisiin paremmin lain edellyttämälle tasolle ja pienimuotoista toimintaa harjoittaville yrittäjille väljemmät taloudelliset olosuhteet elämiseen.

² Lähde: Eläketurvakeskus Tilastotietokanta

³ SY on ehdottanut pakollisen vakuuttamisen alarajan nostamista nykyisestä n. 8 000:sta ansiosidonnaisen työtömyysturvan alarajalla (12 816/2019).

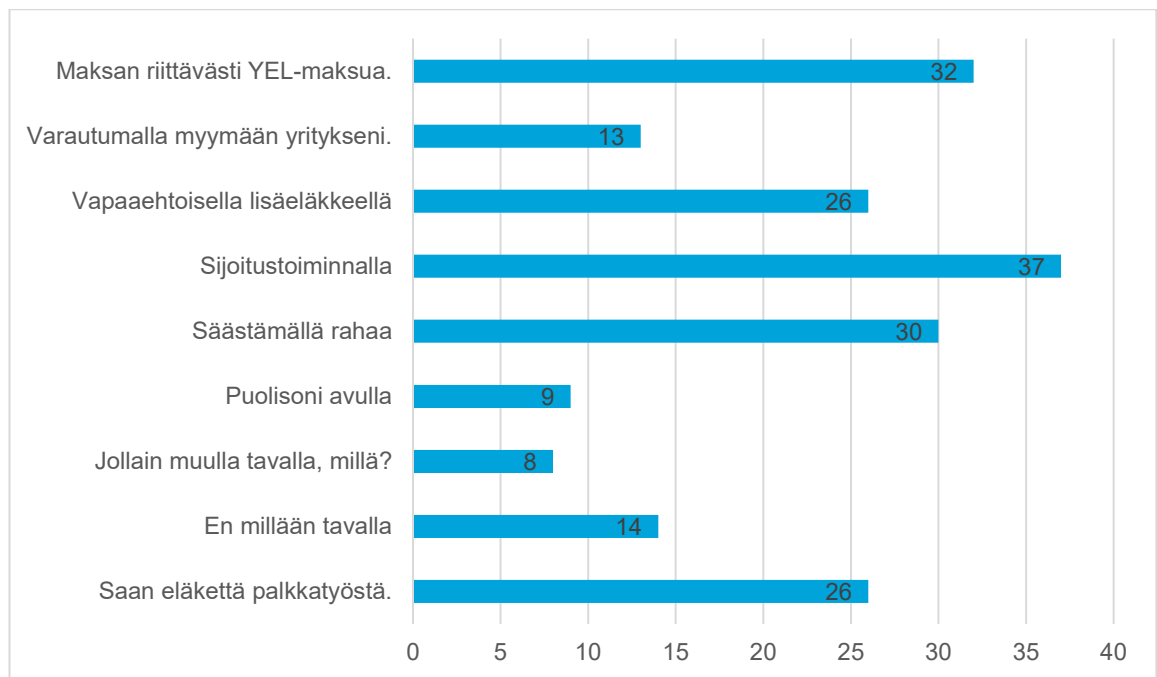
Varautuminen yrittäjyyden jälkeiseen elämään

Yksinyrittäjien varautuminen vanhuuden päiviin vaihtelee. Kyselyn vastanneista vain 32 prosenttia ilmoitti maksavansa riittävästi YEL-maksua. 37 prosenttia vastanneista turvautuu sijoitustoimintaan. Säästämisen ilmoitti keinokseen 30 prosenttia ja vapaaehtoisen lisäeläkkeen 26 prosenttia.

Yrittäjyyden ja työelämän hybridimallin yleistymisestä kertoo puolestaan se, että 26 prosenttia vastanneista kertoi saavansa eläkettä palkkatyöstä. Vastanneilla oli mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja.

Vastausten perusteella luottamus YEL-maksun toimivuudelle on koetuksella. Ongelmana alhaisen YEL-maksun maksamisessa on se, että sen mukaan määräytyy eläkkeen lisäksi yrittäjän kaikki sosiaaliturva.

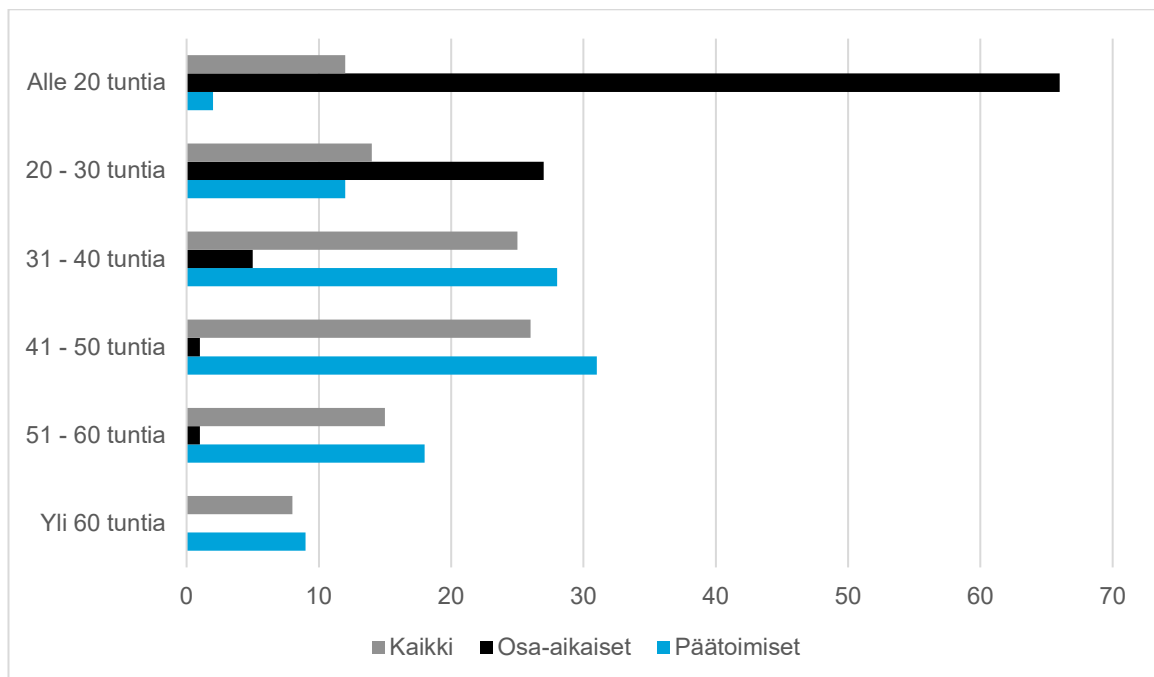
Kuva 18: Varautuminen yrittäjyyden jälkeiseen aikaan, % (mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja)

Työaika, lomat ja jaksaminen

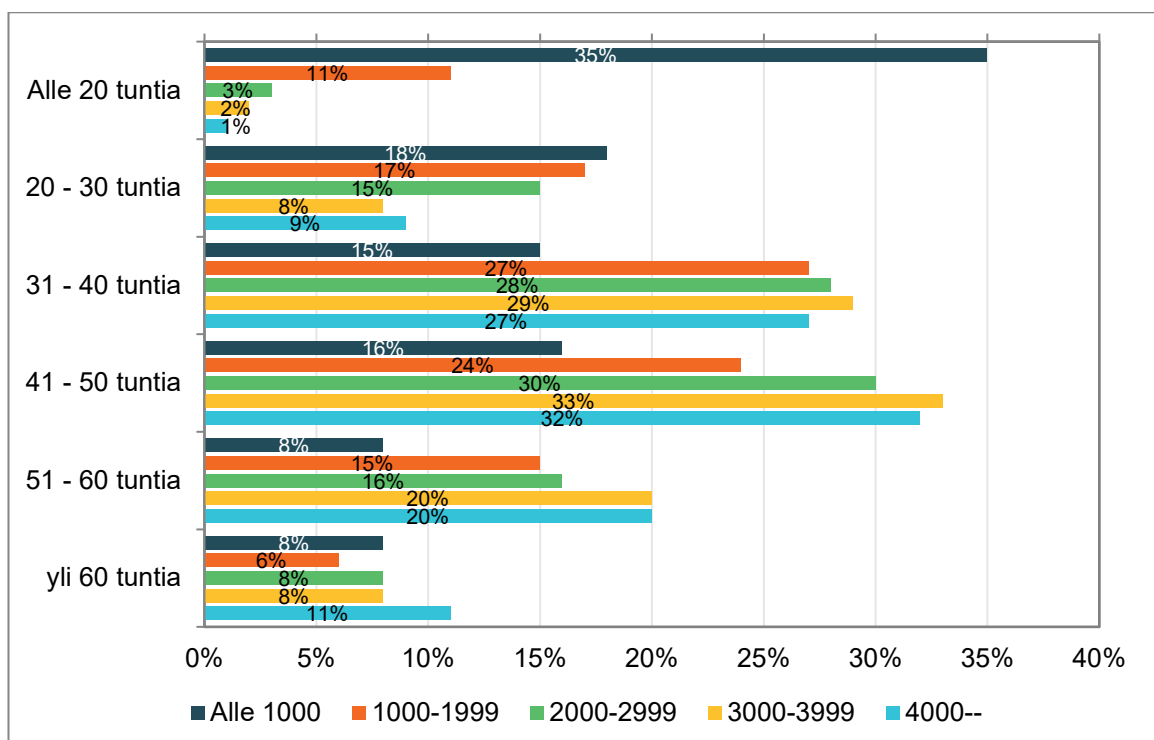
Noin puolet vastanneista ilmoittaa tekevänsä töitä keskimäärin yli 40 tuntia viikossa. Kokoaikaisesti toimivien yksinyrittäjien keskuudessa lukema on luonnollisesti isompi, 58 prosenttia. 23 prosenttia kertoo työskentelevänsä viikossa yli 50 tuntia. Kokoaikaisien yksinyrittäjien ryhmässä yli 50 tuntia työskentelevien osuus on 27 prosenttia.

Kuva 19: Keskimääräinen viikoittainen työtuntimäärä, %

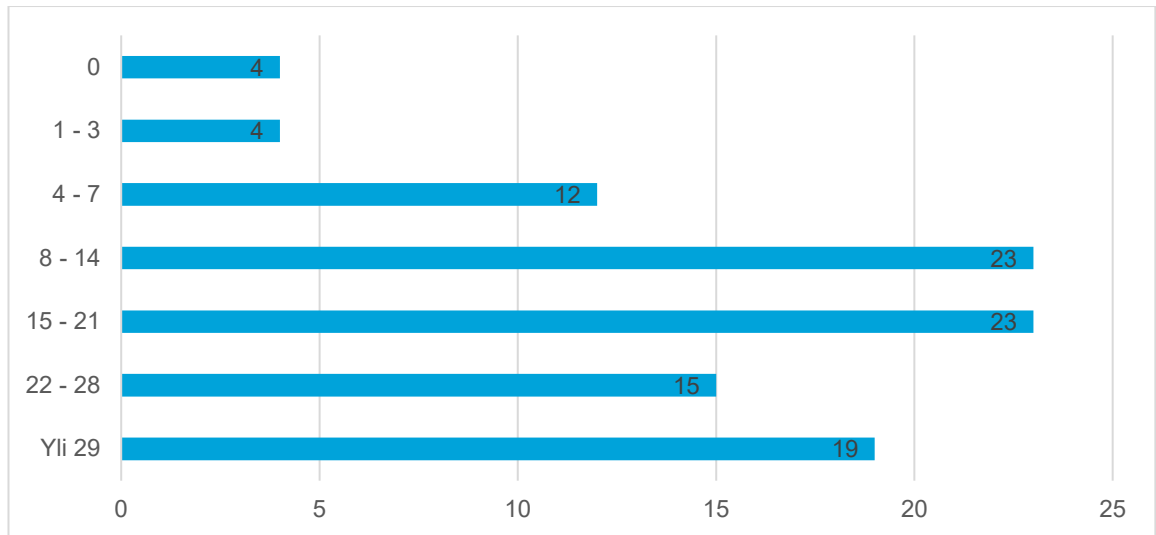
Osa yrittäjistä painaa erittäin pitkää päivää, mutta saa varsin pienen kompensaation työstään. Jopa 16 prosenttia alle 1000 euroa kuukaudessa tienavista vastaajista tekee yli 50 tunnin työviikkoa. 1000–1999 euroa kuukaudessa tienavista 21 prosenttia tekee näin pitkää päivää. Harvinaisempaa on päästä suurille tuloille pienellä työmäärällä, sillä kahteen ylimmän palkkaluokan vastaajista vain noin joka kymmenes saavuttaa tulotason alle 30 viikkotyötunnilla.

Kuva 20: Työtulojen ja työajan välinen yhteys

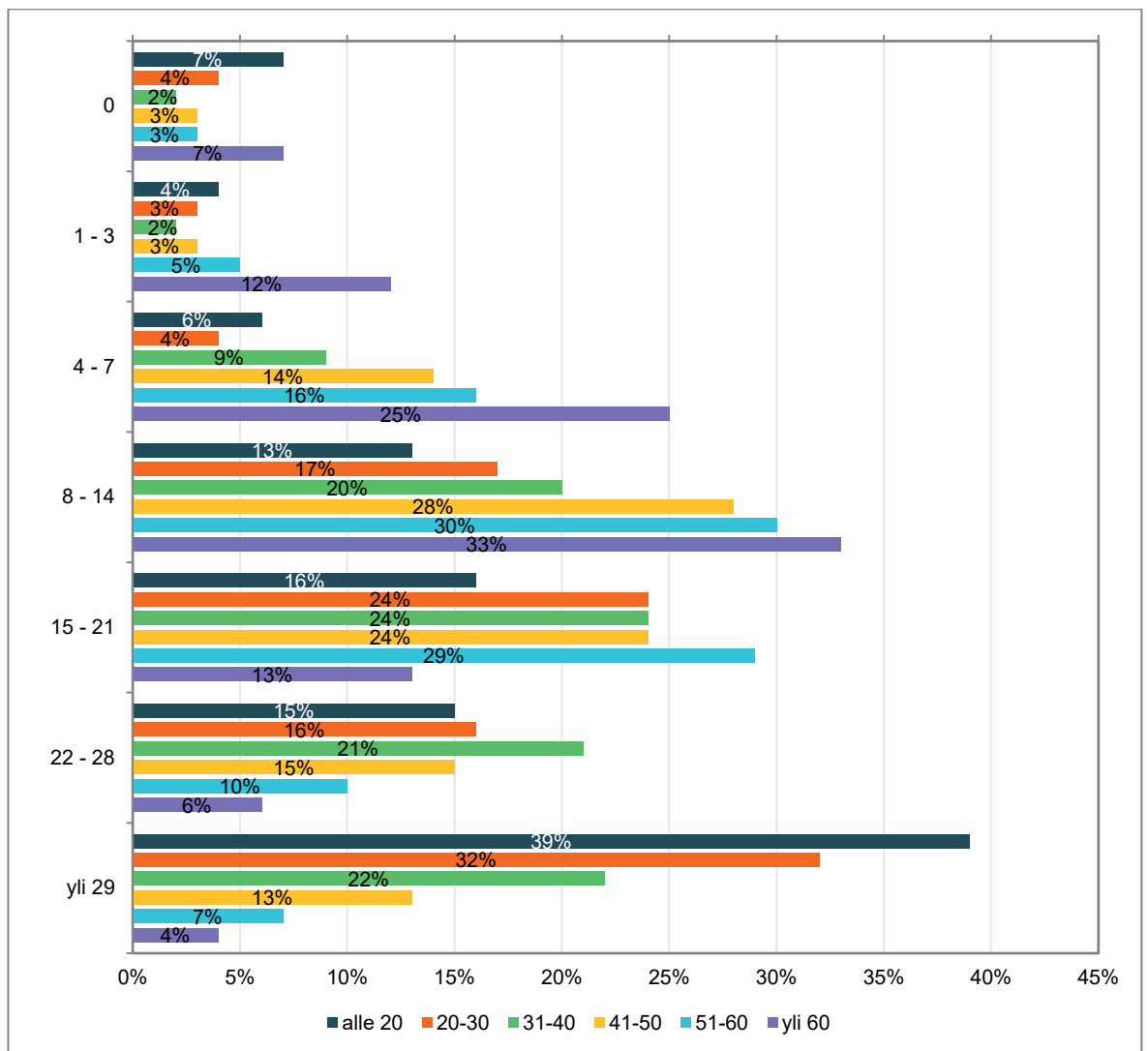
Kaikista vastaajista vain 19 prosenttia kertoo viettävänsä vähintään neljä viikkoa lomaa vuodessa. Viikon verran lomaa tai vähemmän viettää vastaajista samansuuruisen osuus (20 prosenttia).

Kuva 21: Keskimääräinen lomapäivien määrä vuodessa, %

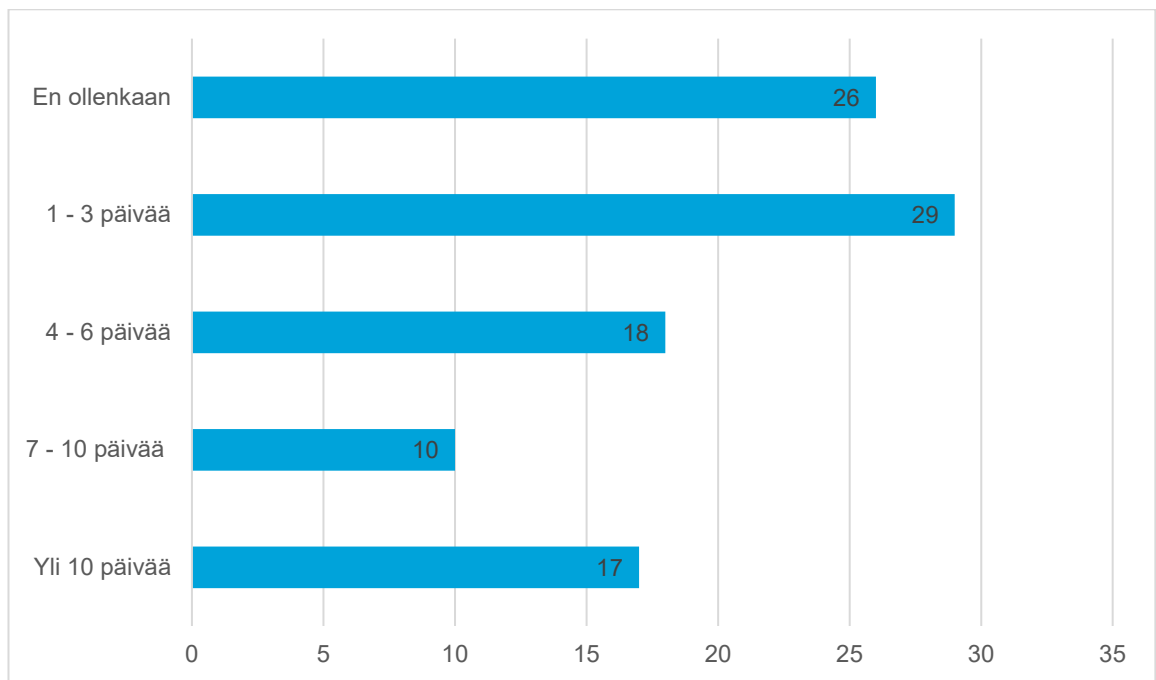
Näyttäisi siltä, että samat yrittäjät, jotka tekevät pitkää työviikkoa, tekevät myös työtä ilman lomaa. Näin yrittäjä ottaa riskin, ettei koskaan ehdi palautua töistä ja mahdollisen työkyvyttömyyden osuessa kohdalle toipuminen voi kestää normaalia pidempään.

Kuva 22: Lomapäivien ja tehtyjen työtuntien välinen yhteys

Sairastuminen on yksinyrittäjän yritystoiminnan kannalta yksi suurimmista riskeistä. Vain 26 prosenttia vastaajista ei ole harjoittanut yritystoimintaa sairaana viimeisen 12 kuukauden aikana. 74 prosenttia vastasi, ettei ole tiedossa sijaista yritystoiminnalle erilaisten poissaolojen aikana. Vain neljäsosa vastaajista ilmoitti, että sijainen järjestyisi mahdollisen sairastumisen ajalle.

Kuva 23: Yritystoiminnan harjoittaminen sairaana viimeisen vuoden aikana, %

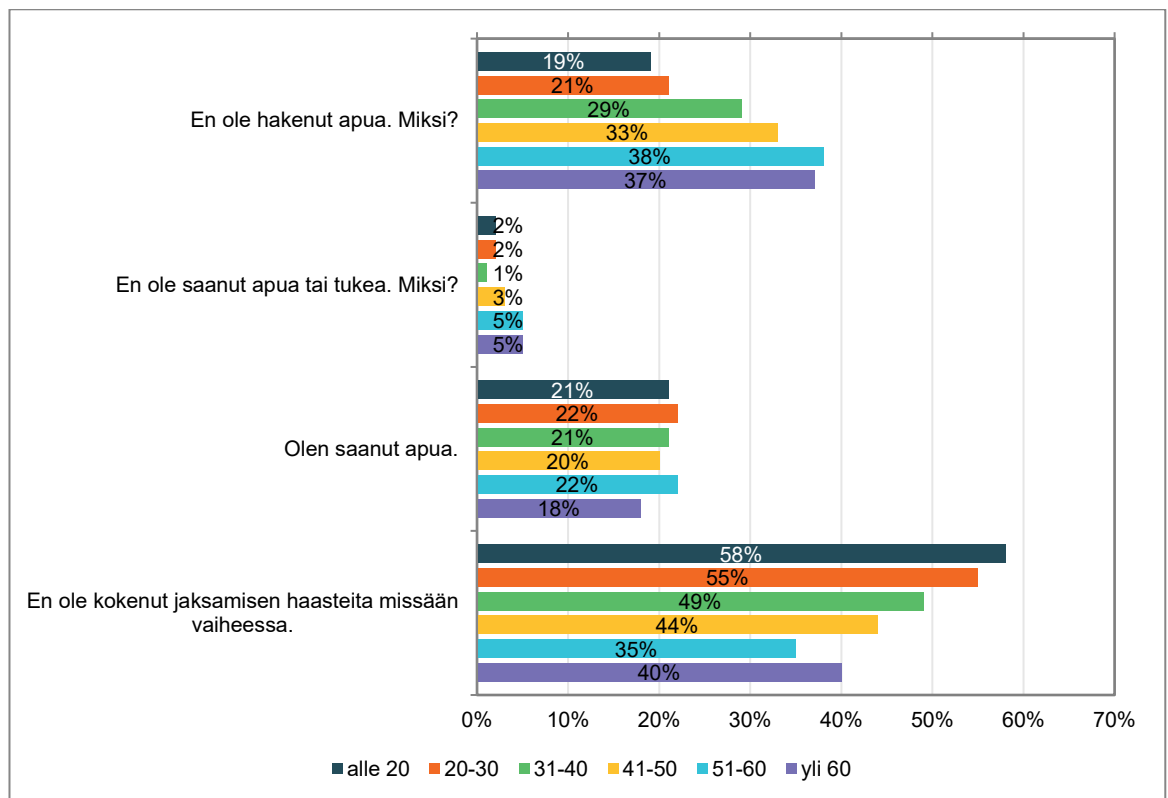

Kyselyssä selvitettiin myös yksinyrittäjien jaksamista. Vastaajat jakautuivat kahteen ryhmään. 47 prosenttia vastasi, että ei ole kokenut jaksamisen haasteita missään vaiheessa.

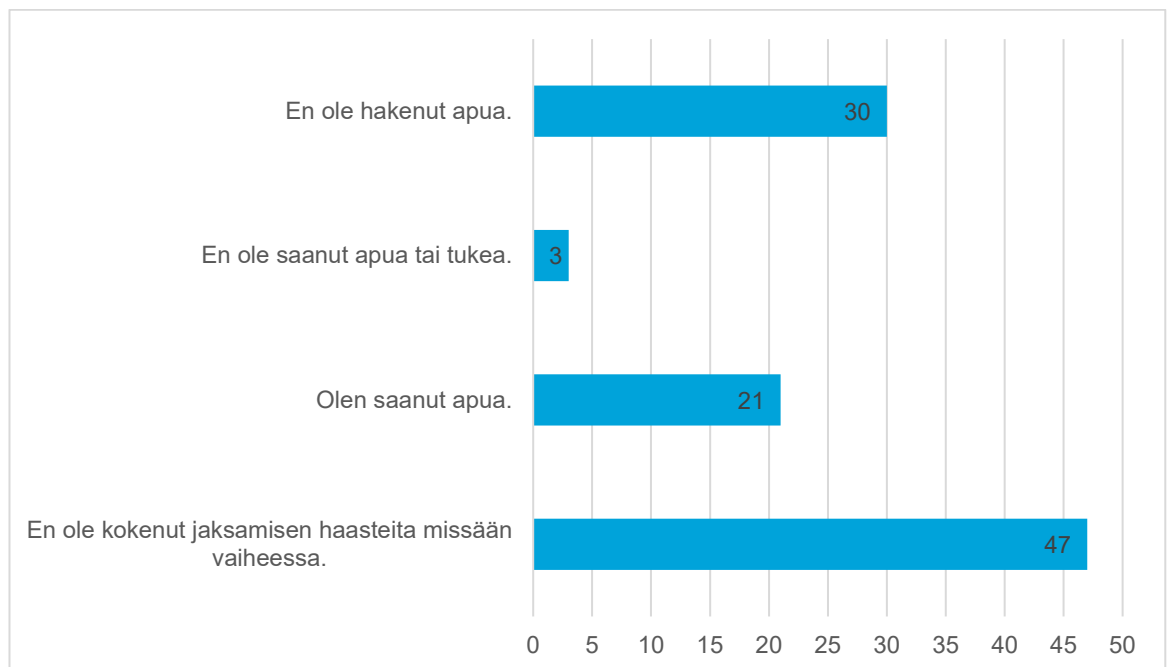
54 prosenttia vastasi, että on kokenut jaksamisen haasteita jossakin vaiheessa. Tämä joukko jakaantui seuraavasti: 30 prosenttia vastasi kokeneensa jaksamisen haasteita, mutta ei ollut kuitenkaan hakenut apua. Apua ei ollut haettu, koska jaksamattomuus on arvioitu ohimeneväksi, avun hakemiseen ei ole ollut aikaa tai varaa tai yrittäjä ei tiennyt, mistä apua voisi hakea. 21 prosenttia ilmoitti kokeneensa jaksamisen haasteita ja saaneensa siihen apua. Kolme prosenttia kaikista vastanneista on kokenut jaksamisen haasteita, mutta ei ole saanut apua tai tukea.

Jaksamisen haasteita koettiin selvästi enemmän pidempää työviikkoa tekevien keskuudessa.

Kuva 24: Tehtyjen tuntien yhteys jaksamiseen

Kuva 25: Mikäli on tai on ollut jaksamisen haasteita, onko haettu apua

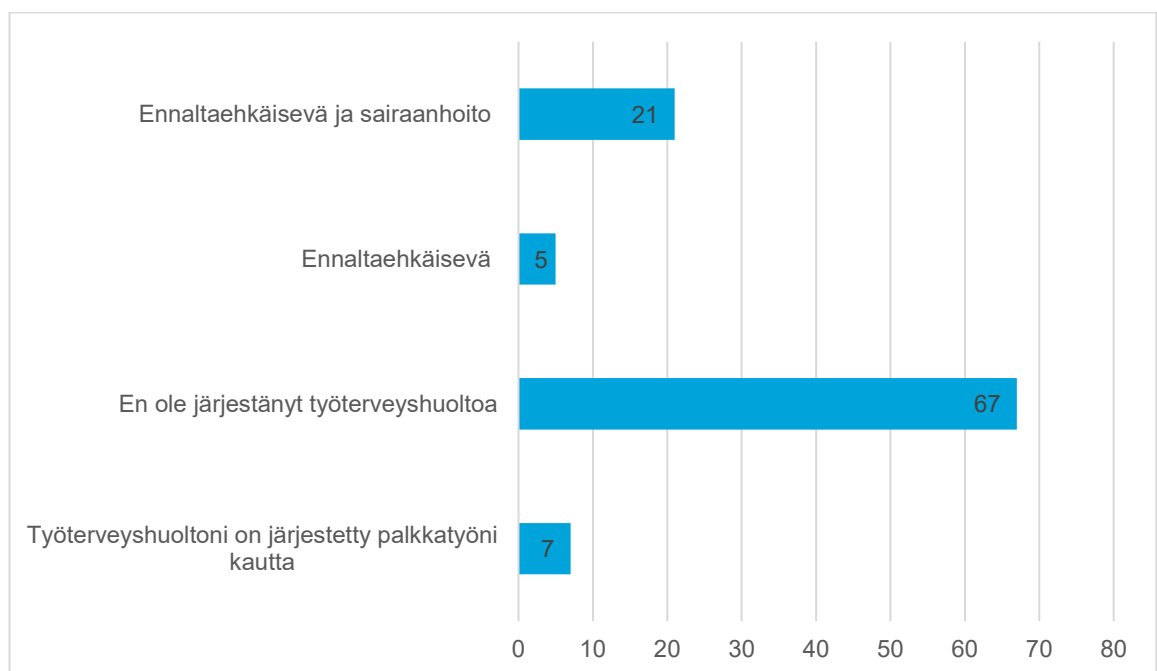

Jaksamiseen apua hakeneilta tiedusteltiin myös, mitä kautta he ovat hakeneet apua. Kaksi ryhmää nousi ylitse muiden: läheiset mainitsi 56 prosenttia vastanneista ja yrittäjäkollegat 45 prosenttia. Vastanneilla oli mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja. Miesten ja naisten välillä on merkittäviä eroja tuen hakemisessa. Miehistä 49 prosenttia

vastasi saaneensa apua läheisiltä ja 36 prosenttia yrittäjäkollegoilta. Naisista 59 prosenttia ilmoitti saaneensa apua läheisiltä ja 49 prosenttia yrittäjäkollegoilta.

67 prosenttia vastaajista ei ole järjestänyt itselleen yrittäjän työterveyshuoltoa. 21 prosenttia vastasi hankkineensa sekä ennaltaehkäisevän että sairaanhoidon sisältävän työterveyshuollon. Viisi prosenttia vastanneista ilmoitti hankkineensa työterveyshuollon, joka sisältää ennaltaehkäisevän osuuden. Näin ollen työterveyshuolto on 26 prosentilla vastanneista. Palkkatyön kautta työterveyshuolto oli järjestynyt seitsemällä prosentilla vastanneista.

Kuva 26: Yksinyrittäjän järjestämä työterveyshuolto, %

Työterveyshuolto on huomattavasti yleisemmin käytössä miehillä kuin naisilla. Miehistä työterveyshuollon ilmoitti hankkineensa yhteensä 34 prosenttia (5 prosentilla pelkkä ennaltaehkäisevä ja 29 prosentilla ennaltaehkäisevä ja sairaanhoito). Naisista työterveyshuollon kertoi hankkineensa 20 prosenttia vastaajista (5 prosentilla pelkkä ennaltaehkäisevä ja 15 prosentilla ennaltaehkäisevä ja sairaanhoito).

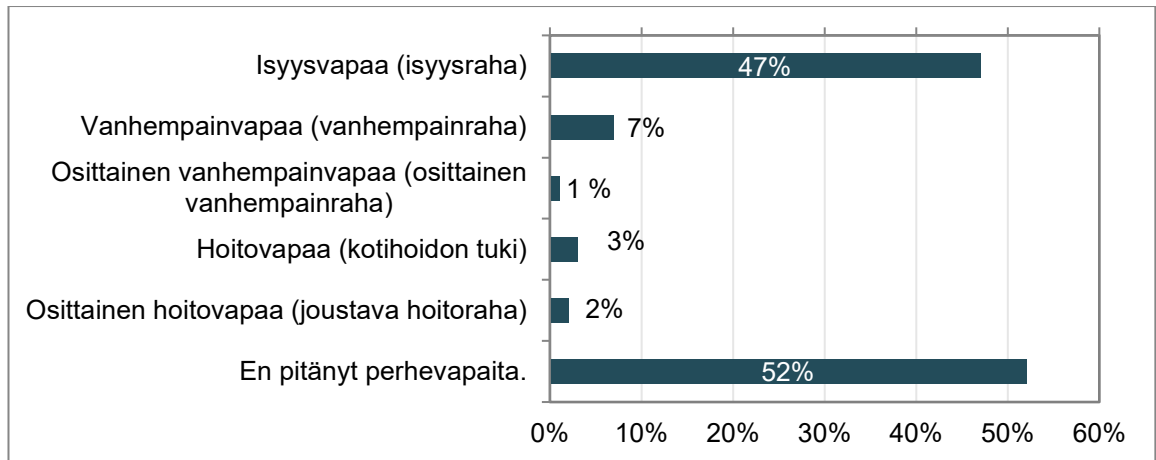
Yksityinen sairauskuluvakuutus on noin puolella kaikista vastanneista (49 prosenttia). 51 prosenttia vastasi puolestaan, ettei heillä ole yksityistä sairauskuluvakuutusta. Yksityinen sairauskuluvakuutus on siis huomattavasti useammalla kuin työterveyshuolto.

Perhe-elämä ja yrittäjyys

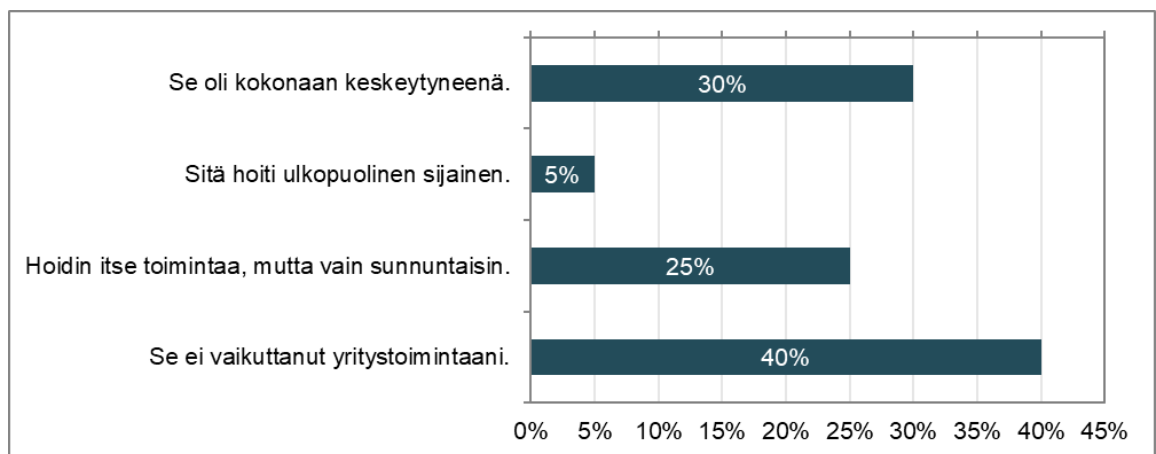
Kyselyssä tiedusteltiin myös perhevapaiden pitämisestä, sillä yksinyrittäjällä perheen ja yrittäjyyden yhteen sovittamisen haaste korostuu. 19 prosenttia vastaajista ilmoitti, että perheeseen kuuluu alle 12-vuotias lapsi, jonka syntymän aikaan vastaaja oli yrittäjänä. Tältä ryhmältä kysyttiin jatkokysymyksenä, pidettiinkö lapsen syntymän tai adoption yhteydessä jotain perhevapaista. 38 prosenttia vastaajista ei pitänyt perhevapaita lainkaan.

Yrittäjä-isien perhevapaat

Kuva 23: Lapsen syntymän/adoption yhteydessä isien pitämät perhevapaat (mahdollisuus valita useampi vaihtoehto)

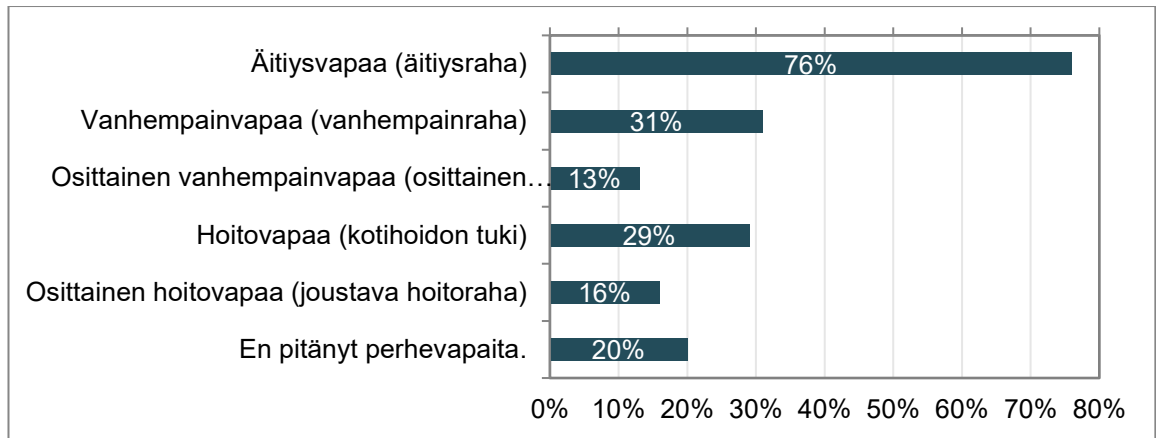

Miehistä 52 prosenttia vastasi, ettei ollut pitänyt lainkaan perhevapaita. Isyysvapaan ker- toi pitäneensä noin puolet vastanneista (47 prosenttia). Muita perhevapaan muotoja oli käyttänyt vain hyvin harva miesvastaaja. Perhevapaalla olleista yrittäjäisistä vain kol- mella kymmenestä toiminta oli kokonaan keskeytyneenä perhevapaan ajan. 65 prosent- tia jatkoi yritystoimintaa myös perhevapaan ajan jossain muodossa, ja viidellä prosentilla sitä hoiti sijainen.

Yrittäjä-äitien perhevapaat

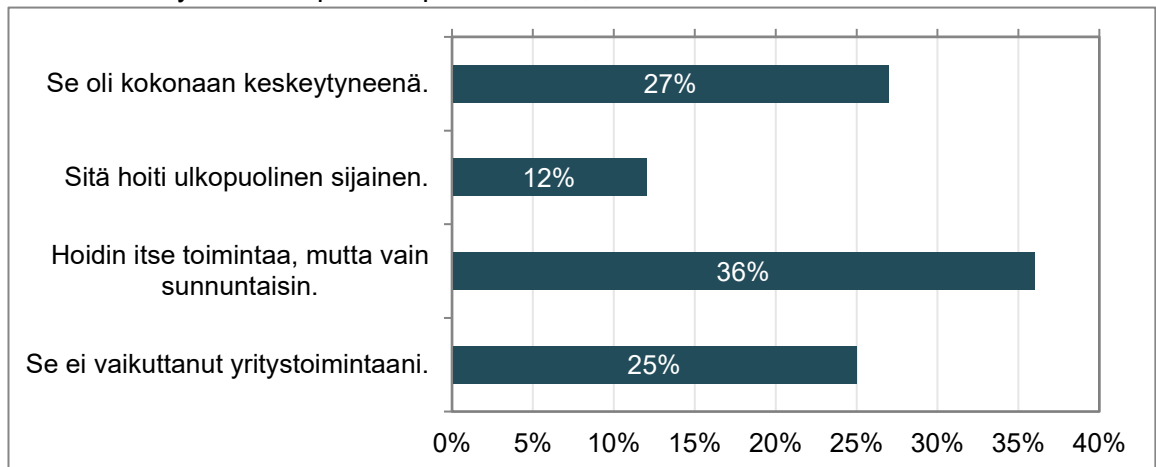
Kuva 24: Lapsen syntymän/adoption yhteydessä äitien pitämät perhevapaat (mahdollisuus valita useampi vaihtoehto)

Naisvastaajista 20 prosenttia ilmoitti, ettei ollut pitänyt lainkaan perhevapaita. Tässä kohdassa yrittäjä-äidit eroavat merkittävästi palkansaaja-äideistä, joista käytännössä lähes kaikki pitävät vähintään äitiysvapaan. Yksinyrittäjä-äideistä noin kolme neljästä (76 prosenttia) vastasi pitäneensä äitiysvapaan, 31 prosenttia vanhempainvapaan ja 29 prosenttia hoitovapaan.

Perhevapaalla olleista yrittäjä-äideistä vain 27 prosenttia piti pidemmän yhtenäisen vapaan ja 12 prosentilla toimintaa hoiti sijainen. Sen sijaan jopa 61 prosenttia vastaajista jatkoi yritystoimintaa perhevapaan rinnalla.

Kuva 24: Yritystoiminta perhevapaan aikana, %

Huomioita alueittain

Seuraavaksi tarkastellaan yksinyrittäjäkyselyn tuloksia alueittain. Alueiden tuloksia on verrattu koko maan tuloksiin eli kyselyn kokonaisuuteen. Esille on nostettu poikkeamia verrattuna koko maahan. Mikäli alueen tulokset ovat samassa linjassa koko maan vastausten kanssa, tästä ei ole erikseen mainittu.

Etelä-Karjala

Etelä-Karjalan vastaajista kaksi kolmesta on miehiä, osayhtiö on yhtiömuotona yleisempi kuin toiminimi ja yli 10 vuotta toimineita yrittäjiä on 15 prosenttiyksikköä enemmän kuin keskimäärin koko maassa. Toisaalta vastaajissa on myös muuta maata enemmän sivutoimisesti työskenteleviä (Etelä-Karjala 28 %, koko maa 14 %).

Työntekijä on palkattu jossakin yrityksen vaiheessa noin 43 prosentilla vastaajista, mikä on 10 prosenttiyksikköä enemmän kuin koko maassa. Toisaalta Etelä-Karjalan vastauksissa palkkaamisen esteenä mainitaan muuta maata yleisemmin se, että ei saa katetuksi palkkakustannuksia.

Kasvuhaluudessa ei ole mainittavaa eroa koko Suomeen verrattuna. Kasvua rajoittavina tekijöinä mainitaan kuitenkin hieman koko maata useammin työllistämisen kalleus ja riski.

Osa-aikaisuuden keskimääräistä suurempi osuus näkyy myös siinä, että alle 2 000 euroa kuukaudessa bruttona tienavia on hieman enemmän kuin keskimäärin koko maassa. Etelä-Karjalan kaikista vastaajista 56 prosenttia ilmoittaa ansaitsevansa alle 2 000 euroa kuukaudessa. Myös YEL-vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolella on keskimääräistä useampi (Etelä-Karjala 28 %, koko maa 15 %). Vanhuuden päiviin varautumisessa 40 prosenttia vastaajista ilmoittaa saavansa eläkettä palkkatyöstä (koko maassa 26 prosenttia). Työterveyshuolto on myös muuta maata useammin järjestetty palkkatyön kautta (Etelä-Karjala 17 %, koko maa 7 %).

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Pohjanmaan vastaajilla ammatillinen tutkinto ja yli 10 vuotta toimineiden yksinyrittäjien osuus ovat molemmat noin 10 prosenttiyksikön verran yleisempiä kuin koko Suomessa.

Palveluiden osuus on pienempi ja kaupan sekä rakentamisen osuus puolestaan suurempi verrattuna koko maahan. Toiminimiyrittäjien osuus on selkeästi suurempi kuin osakeyhtiönä toimivien yksinyrittäjien.

Pienituloisuus on Etelä-Pohjanmaalla yleisempää kuin koko maassa. Alle 2 000 euroa kuukaudessa bruttona tienaa 58 prosenttia Etelä-Pohjanmaan vastaajista, kun koko maassa vastaava osuus on 48 prosenttia. Eroa ei voi selittää osa-aikaisuudella, sillä osa-aikaisten osuus vastaajissa on täysin sama Etelä-Pohjanmaalla kuin koko maassa.

Töiden määrässä tai lomien viettämisessä ei ole merkittävää eroa koko maahan verrattuna, mutta siitä huolimatta jaksaminen koetaan Etelä-Pohjanmaalla hieman harvemmin haasteena kuin koko maassa. Etelä-Pohjanmaan vastaajista 54 prosenttia ilmoittaa, että

jaksamisen kanssa ei ole ollut koskaan haasteita, kun koko maassa vastaava lukema on 46 prosenttia.

Toisaalta yritystoimintaa sairaana yli 10 päivää viimeisen 12 kuukauden aikana pyörittäneiden osuus on Etelä-Pohjanmaan vastaajista suurempi kuin koko maassa (Etelä-Pohjanmaa 25 %, koko maa 17 %). Myös sijaisen saaminen on Etelä-Pohjanmaalla vaikeampaa kuin muualla maassa keskimäärin: koko maassa 26 prosentilla vastaajista on tiedossa henkilö sijaistamaan, kun vastaava lukema Etelä-Pohjanmaalla on vain 16 prosenttia.

Etelä-Savo

Etelä-Savon vastaajista yli 55-vuotiaita on noin puolet, kun koko maassa kyseisen vastaajajoukon osuus on noin 35 prosenttia. Yli 10 vuotta yrittäjänä toimineiden osuus on myös lähes puolet vastanneista, mikä on noin 10 prosenttiyksikön verran korkeampi verrattuna kaikkiin vastaajiin.

Rakentamisen ilmoittaa toimialakseen joka viides Etelä-Savon vastaajista, kun koko maassa osuus on noin 10 prosenttia. Toisaalta kaupan osuus on pienempi Etelä-Savossa verrattuna koko maahan. Toiminimi on selkeästi suositumpi yhtiömuoto kuin osakeyhtiö verrattuna koko maahan. Etelä-Savon vastaajista toiminimellä yrittää 62 prosenttia (koko maa 52 %) ja osakeyhtiönä toimii 29 prosenttia (koko maa 42 %).

Kasvuhaluus on Etelä-Savossa vastauksien mukaan jonkin verran alemmalla tasolla kuin koko maassa: Etelä-Savon vastaajista 54 prosenttia hakee kasvua tai kasvua mahdollisuuksien mukaan. Koko maan vastaajissa vastavan ryhmän osuus on 67 prosenttia. Tätä eroa selittänee eniten vastaajien ikäjakauma. Kasvun keinoina laajentuminen uusille markkinoille mainittiin muuta maata hieman useammin (Etelä-Savo 34 %, koko maa 26 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Eläkepäiviin varautumisessa on hienoista eroa muuhun maahan. Koko maan vastauksiin verrattuna Etelä-Savon vastaajista hieman harvempi ilmoittaa maksavansa riittävästi YEL-maksua, hieman useampi säästää rahaa ja saa eläkettä palkkatyöstä. Pientä eroa ei voi kuitenkaan selittää tulotasolla, sillä henkilökohtaiset bruttotulot ovat hyvin samalla tasolla kuin koko maassa.

Vähintään neljä viikkoa lomaa vuodessa ilmoittaa pitävänsä Etelä-Savon vastaajista vain 9 prosenttia, kun koko maassa vastaava lukema on 19 prosenttia. Tällä ei ole kuitenkaan heijastusta jaksamisen haasteisiin, mikä on samalla tasolla kuin koko maassa. 75 prosenttia Etelä-Savon vastaajista ilmoittaa, ettei työterveyshuoltoa ole käytössä. Lukema on hieman suurempi kuin koko maan 67 prosenttia.

Helsinki

Helsingin vastaajissa on muuta maata enemmän ammattikorkeakoulututkinnon tai yliopistotutkinnon suorittaneita (Helsinki 65 %, koko maa 53 %). Lisäksi huomionarvoista on, että osakeyhtiönä toimivien yksinyrittäjien osuus on huomattavasti suurempi kuin muualla (Helsinki 62 %, koko maa 43 %).

26 prosenttia vastanneista ilmoittaa palkanneensa työntekijän jossakin yritystoiminnan vaiheessa, kun koko maassa osuus on hieman korkeampi, 34 prosenttia. Perusteluissa siihen, miksi ei ole palkannut, on mielenkiintoisia eroja. *Työskentelen mieluummin kumppaneiden kanssa* on selkeästi tyypillisin syy (Helsinki 40 %, koko maa 22 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). Toisaalta *haluan työllistää vain itseni* oli Helsingin vastaajilla pienemmällä osuudella (Helsinki 28 %, koko maa 38 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Verkostojen merkitys korostuu, sillä Helsingin vastaajista 19 prosenttia ilmoittaa toimivansa 6–10 samaa toimialaa edustavan tai täydentävän yrittäjän kanssa verkostossa. Koko maassa vastaavan joukon osuus on 11 prosenttia.

Pienituloisuus on Helsingissä muuta maata vähäisempää. Alle 2 000 euroa bruttona tienavien osuus on Helsingin vastaajista kolmannes (33 prosenttia), kun koko maassa osuus on 48 prosenttia. Helsingin vastaajista noin puolet (49 prosenttia) kuuluu 2 000–4 000 euroa bruttona tienavien haarukkaan, kun koko maassa tämän ryhmän osuus on 36 prosenttia. Toisaalta Helsingin kulurakenne on muuta maata korkeampi, esimerkiksi tilavuokrat ovat muuta maata korkeammat.

Häme

Hämeen vastaajissa on miesenemmistö, miehiä 58 prosenttia ja naisia 41 prosenttia. Toimialajakaumassa teollisuuden osuus on muuta maata korkeampi. Ammatillinen tutkinto on lähes puolella (48 prosenttia) Hämeen vastaajista, kun koko maassa vastaava osuus on kymmenen prosenttiyksikköä vähemmän. Toiminimi on selkeästi yleisempi yhtiömuoto kuin osakeyhtiö.

Hämeen vastaajista koko maata hieman pienempi osuus kertoo palkanneensa työntekijän yrityksen toiminnan aikana (Häme 28 %, koko maa 34 %). Toisaalta koko maata hieman suurempi osa kertoo käyttäneensä vuokratyövoimaa (Häme 18 %, koko maa 12 %) tai toimineensa sopimusyrittäjänä (Häme 11 %, koko maa 7 %). Perusteena siihen, miksi ei ole palkannut työntekijöitä, Hämeen vastauksissa poikkeaa muusta maasta lähinnä *en saa katettua palkkakustannuksia* (Häme 42 %, koko maa 34 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Kasvutavoitteet ovat hieman muuta maata alemmat, sillä Hämeen vastaajista 61 prosenttia kertoo tavoittelevansa kasvua tai mahdollisuuksien mukaan kasvua, kun koko maassa lukema on 67 prosenttia. Kasvun keinoina Hämeen vastauksissa esille nousee uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen, jonka mainitsee 46 prosenttia (koko maan vastaajissa 39 prosenttia). Toisaalta rahoituksen puute tulee esille kasvun esteenä. Tämän vaihtoehdon valitsee Hämeen vastaajista prosenttia 24 prosenttia, kun lukema koko maassa on 17 prosenttia. Vastauksissa näkyy, että vastaajien joukossa on muuta maata suhteellisesti enemmän teollisuuden parissa toimivia.

Vanhuuden päiviin varautumisessa Hämeen vastaajat eroavat koko maan vastauksista hieman. Hämeen vastaajista kertoo YEL-maksua maksavansa riittävästi 39 prosenttia, kun koko maassa osuus on 32 prosenttia. Toisaalta 36 prosenttia Hämeen vastaajista ilmoittaa varautumiskeinoksi vapaaehtoisen lisäeläkkeen, kun koko maassa vastaava osuus on 26 prosenttia.

Hämeen vastaajilla on muuta maata hieman useammin kotitaloudessa alle 12-vuotias lapsi, ja useampi toimi yrittäjänä lapsen syntyessä (Häme 30 %, koko maa 19 %). Hämeen vastaajissa on miesenemmistö, mikä osaltaan heijastuu myös perhettä ja yrittäjyyttä koskeviin vastauksiin. Hämeen vastaajista, joilla on lapsia, 46 prosenttia ilmoittaa, ettei pitänyt perhevapaita, kun koko maassa lukema on 38 prosenttia. 63 prosenttia Hämeen vastaajista kertoo, että perhevapaa ei vaikuttanut yritystoimintaan, kun koko maassa lukema on 47 prosenttia.

Kainuu

Kainuun vastaajista naisia on yli puolet. Vastaajista yli 55-vuotiaita on vain 22 prosenttia, kun koko maan vastaajissa lukema on 35 prosenttia. Palveluiden osuus toimialana on Kainuun vastaajissa koko maata suurempi ja teollisuuden edustajia ei ole lainkaan. Toiminimi on selkeästi yleisempi yhtiömuoto kuin osakeyhtiö Kainuussa. Osa-aikaisten yrittäjien osuus vastaajista on Kainuussa koko maata hieman suurempi (Kainuu 24 %, koko maa 14 %).

Palkkaamisen yleisyydessä ei ole Kainuussa mainittavaa eroa koko maahan verrattuna, mutta perusteissa nousee muuta maata selkeämmin esille se, että yrittäjä haluaa työllistää vain itsensä. Kasvuhaluukkuus on samalla tasolla koko maahan verrattuna, mutta investoinnit mainitaan hieman yleisemmin kasvun keinoina.

Osa-aikaisten suurempi osuus Kainuun vastaajista heijastuu myös siihen, että alle 1 000 euroa bruttona tienaaavien ja YEL-vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolella olevien osuus on Kainuussa muuta maata hieman suurempi. Kainuussa 2 000–3 000 euroa bruttona tienaaavien joukkoon kuuluu 32 prosenttia vastaajista, kun koko maassa lukema on 21 prosenttia. Vanhuuden päiviin varautumisessa Kainuun vastaajista vain 12 prosenttia kertoo maksavansa riittävästi YEL-maksua, kun koko maassa vastaava lukema on 32 prosenttia.

Kainuun vastaajista sairaana on harjoittanut yritystoimintaa hiukan harvempi kuin koko maassa. Toisaalta työterveyshuolto on keskimääräistä vähemmän hankittuna Kainuussa.

Keski-Pohjanmaa

Keski-Pohjanmaan vastaajista enemmistö on naisia (naisia 60 %, miehiä 40 %). Vastaajista yli 55-vuotiaita on 24 prosenttia, kun koko maan vastaajissa lukema on 35 prosenttia. Ammatillinen tutkinto on yleisempi Keski-Pohjanmaalla kuin koko maassa keskimäärin (Keski-Pohjanmaa 54 %, koko maa 38 %). Keski-Pohjanmaan vastaajissa rakentamisen toimialalla on pienempi osuus kuin koko maassa keskimäärin ja vastaavasti palveluiden ja kaupan osuus hieman suurempi kuin koko maassa. Toiminimi on selkeästi yleisempi yhtiömuoto kuin osakeyhtiö.

Palkkaamisen yleisyydessä ei ole Keski-Pohjanmaalla mainittavaa eroa koko maahan verrattuna, mutta palkkaamattomuuden perusteissa nousee muuta maata selkeämmin esille yksi seikka: *en saa katettua palkkakustannuksia*. 57 prosenttia ilmoittaa tämän syyksi, jonka vuoksi ei ole palkannut, kun koko maassa lukema on 34 prosenttia. Työllistämisen kalleus on merkittävä kasvun este, sillä kasvutavoitteita on.

Keski-Pohjanmaan vastaajien kasvutavoitteet ovat koko maata korkeammalla. Vastaajista kasvua hakee tai mahdollisuuksien mukaan pyrkii kasvamaan 76 prosenttia vastaajista, kun koko maassa vastaava lukema on 67 prosenttia. Kasvun keinoina uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraminen mainitaan muuta maata useammin (Keski-Pohjanmaa 54 %, koko maa 39 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Kuukausittaisissa yritystoiminnan bruttotuloissa Keski-Pohjanmaan vastaajat eivät poikkea mainittavasti koko Suomesta. Sen sijaan vanhuuden päiviin varautumisessa on eroa. Keski-Pohjanmaan vastaajista 46 prosenttia ilmoittaa maksavansa riittävästi YEL-maksua, kun koko maassa lukema on 32 prosenttia. Toisaalta palkkatyöstä eläkettä kertoo saavansa 14 prosenttia Keski-Pohjanmaan vastaajista, kun koko valtakunnassa lukema on 26 prosenttia.

Keski-Pohjanmaan vastaajista yritystoimintaa on harjoittanut sairaana yli 10 päivää viimeisen 12 kuukauden aikana 30 prosenttia vastaajista, kun koko maassa lukema on 17 prosenttia. Toisaalta täysin terveenä Keski-Pohjanmaan vastaajista ilmoittaa olleensa vain 13 prosenttia, kun koko maassa tällä tavoin vastasi 26 prosenttia.

Keski-Pohjanmaan vastaajilla on muuta maata useammin kotitaloudessa alle 12-vuotias lapsi ja vastaaja on toiminut yrittäjänä lapsen syntyessä (Keski-Pohjanmaa 38 %, koko maa 19 %). Keski-Pohjanmaan vastaajissa on naisenemmistö. Keski-Pohjanmaan vastaajista, joilla on lapsia, 31 prosenttia ilmoittaa, ettei pitänyt perhevapaita, kun koko maassa lukema on 38 prosenttia. 67 prosenttia Keski-Pohjanmaan vastaajista kertoo, että perhevapaa ei vaikuttanut yritystoimintaan, kun koko maassa lukema on 47 prosenttia.

Keski-Suomi

Keski-Suomen vastaajista enemmistö on naisia (naisia 56 %, miehiä 44 %). Muuten Keski-Suomen vastaajajoukko ei poikkea mainittavasti koko Suomen vastaajajoukosta.

Palkkaamisen yleisyydessä ei ole Keski-Suomessa merkittävää eroa koko maahan verrattuna, mutta palkkaamattomuuden perusteissa nousee esiin kaksi tekijää muuhun maahan verrattuna. Keski-Suomen vastaajista 39 prosenttia valitsee palkkaamattomuuden syyksi sen, että *asiakkaani haluavat juuri minun palvelujani*, koko maassa vastaava lukema on 29 prosenttia. Toisaalta vain 11 prosenttia Keski-Suomen vastaajista valitsee perusteeksi sen, että työskentelee mieluummin kumppaneiden kanssa, koko maassa vastaava lukema on 22 prosenttia. Tämä kertoo siitä, että Keski-Suomen vastaajien yritystoiminta perustuu hyvin vahvasti henkilökohtaiseen osaamiseen, jota on vaikea siirtää kenenkään muun hoidettavaksi.

Keski-Suomen vastaajien kasvutavoitteissa ei ole mainittavia eroja koko Suomeen verrattuna. Kasvua rajoittavissa tekijöissä ainoa tekijä, joka erottuu koko Suomea koskevista vastauksista, on *en voi lisätä työaikaani*. Tämä vaihtoehto on myös Keski-Suomen vastaajien mukaan keskeisin kasvua rajoittava tekijä, mutta sen osuus on pienempi kuin koko maassa (Keski-Suomi 44 %, koko maa 53 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Kuukausittaisissa yritystoiminnan bruttotuloissa Keski-Suomen vastaajat eivät poikkea mainittavasti koko Suomesta. Vanhuuden päiviin Keski-Suomen vastaajat ovat varautuneet hieman koko maata paremmin, sillä vain seitsemän prosenttia Keski-Suomen vastaajista ilmoittaa ettei ole varautunut millään tavalla. Koko maassa vastaava luku on 14 prosenttia.

Keski-Suomen vastaajista hieman koko maata harvempi on hankkinut yrittäjän työterveyshuollon (Keski-Suomessa ei ole hankkinut 73 %, koko maa 67 %).

Kymi

Kymen vastaajista enemmistö on naisia (naisia 55 %, miehiä 45 %). Yli 65-vuotiaita on 17 prosenttia ja ammatillisen tutkinnon suorittaneita on 47 prosenttia. Molemmat lukemat ovat noin kymmenen prosenttiyksikön verran suurempia kuin koko maassa. Palvelualalla toimivien yrittäjien osuus Kymen vastaajista on peräti 86 prosenttia, kun kaikista vastaajista osuus on 74 prosenttia. Toiminimi on yhtiömuotona huomattavasti yleisempi kuin osakeyhtiö, ja Kymen vastaajissa tämä painotus on vielä koko maata selkeämpi.

Palvelusektorin korostuminen Kymen vastaajissa heijastuu vastauksiin siitä, miksi yrittäjä ei ole palkannut työntekijää yrityksen jossain vaiheessa. Kymen vastaajista peräti 46 prosenttia mainitsee vaihtoehdot *asiakkaani haluavat juuri minun palvelujani* (koko maa 29 %) ja *en saa katettua palkkakustannuksia* (koko maa 34 %). Molemmat vaihtoehdot ovat siis Kymen vastaajilla huomattavasti yleisempiä kuin koko maassa.

Kymen vastaajien kasvutavoitteet ovat melko lailla samalla tasolla kuin koko maassa. Kasvun keinoina yksi vaihtoehto erottuu hieman verrattuna koko maan vastauksiin: Kymen vastaajista 35 prosenttia ilmoittaa kasvukeinokseen verkostoitumisen kumppaneiden kanssa, kun koko maassa vastaava lukema on 44 prosenttia. Painotus palvelualalle näkyy myös siinä, että kasvua rajoittavina tekijöinä korostuu se, että yksinyrittäjä ei voi lisätä työaikaansa (Kymi 68 %, koko maa 53 %, mahdollisuus valita useampi vaihtoehto) ja työllistämisen kalleus (Kymi 42 %, koko maa 33 %, mahdollisuus valita useampi vaihtoehto).

Pienituloisuus on hieman harvinaisempaa Kymen vastaajilla kuin koko maassa. 2 000–3 000 kuukaudessa bruttona tienaavien osuus on Kymen vastaajista 34 prosenttia, kun koko maassa lukema on 21 prosenttia.

Kymen vastaajista noin joka neljäs ilmoittaa harjoittaneensa yritystoimintaa sairaana viimeisen 12 kuukauden aikana, kun koko maassa lukema on hieman alempi, 17 prosenttia.

Lappi

Lapin vastaajissa teollisuuden ja rakentamisen toimialan osuus on hieman korkeampi ja vastaavasti palveluiden osuus matalampi verrattuna koko maahan. Lapin vastaajista peräti 47 prosenttia kertoo palkanneensa työntekijän jossakin yrityksen vaiheessa, kun koko maassa vastaava lukema on 34 prosenttia.

Kasvuhakuisuus on Lapissakin korkea, 61 prosenttia, mutta se on hieman koko maata alempi (67 prosenttia). Kasvun keinoina työntekijän palkkaaminen mainitaan Lapin

vastaajilla yleisemmin kuin koko maassa (Lappi 40 %, koko maa 30 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). Työllistämiseen liittyvät seikat näkyvät myös kasvua rajoittavina tekijöinä. Lapin vastaajista 42 prosenttia näki kasvun esteenä työllistämiseen liittyvän riskin (koko maa 32 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja) ja 40 prosenttia työllistämisen kalleuden (koko maa 33 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Pienituloisuus oli Lapin vastaajilla hieman muuta maata yleisempää: 54 prosenttia vastaajista ilmoitti tienäävänsä kuukaudessa alle 2 000 euroa bruttona, kun koko maassa lukema on 48 prosenttia. Lapin vastaajissa osa-aikaisten osuus on jopa hieman matalampi kuin koko maan vastaajissa, joten pienituloisuutta ei voi selittää osa-aikaisuudella. Pienituloisuus vaikuttaa myös vanhuuden päiviin varautumiseen. Lapin vastaajista vain 24 prosenttia ilmoittaa maksavansa riittävästi YEL-maksua, kun koko maassa lukema on 32 prosenttia. Vapaaehtoisen lisäeläkkeen ilmoittaa keinokseen Lapin vastaajista 39 prosenttia, kun koko maassa näin vastasi 26 prosenttia.

Pirkanmaa

Pirkanmaan vastaajissa yli 55-vuotiaita on 25 prosenttia, kun koko maan vastaajissa osuus on 35 prosenttia. Muuten Pirkanmaan vastaajajoukko koostuu taustoiltaan hyvin samankaltaisesta profiilista kuin keskimäärin koko maan vastaajajoukko.

Työntekijän ilmoittaa palkanneensa yrityksen jossakin vaiheessa 26 prosenttia Pirkanmaan vastaajista, kun koko maan vastaava lukema on 34 prosenttia. Kasvuhakuisuus on Pirkanmaalla hieman koko maata korkeampi (Pirkanmaa 71 %, koko maa 67 %). Kasvun keinoina oman osaamisen vahvistaminen mainitaan Pirkanmaalla useammin kuin muualla maassa (Pirkanmaa 36 %, koko maa 28 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). Vastaavasti kasvua rajoittavina tekijöinä Pirkanmaan vastauksissa nousee muuta maata useammin esiin se, että yrityksen toiminta henkilöityy yrittäjään, eikä sen vuoksi halua rekrytoida (Pirkanmaa 32 %, koko maa 27 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Pienituloisten vastaajien osuudessa ei ole Pirkanmaalla mainittavaa eroa verrattuna koko Suomeen. Sen sijaan Pirkanmaan vastaajista 22 prosenttia ilmoittaa, ettei ole varautunut vanhuuden päiviin millään tavalla, kun koko maassa vastaava osuus on 14 prosenttia.

Pirkanmaan yksinyrittäjistä peräti 80 prosenttia vastasi, ettei heillä ole tiedossa sijaistajaa yritystoiminnalle erilaisten poissaolojen aikana, kun koko maan vastaajista lukema oli 74 prosenttia.

Pohjois-Karjala

Pohjois-Karjalan vastaajista enemmistö on miehiä (naisia 45 %, miehiä 55 %). Ammatti-korkeakoulututkinnon tai yliopistotutkinnon suorittaneiden osuus on hieman koko maata pienempi (Pohjois-Karjala 45 %, koko maa 53 %). Verrattuna koko Suomeen Pohjois-Karjalan vastaajissa kaupan ja rakentamisen toimialat ovat hieman suuremmalla osuudella edustettuina ja palveluiden osuus puolestaan pienemmällä. Teollisuuden edustajia ei ole Pohjois-Karjalan vastaajissa mukana. Osa-aikaisten yrittäjien osuus on Pohjois-Karjalan vastaajissa hieman muuta maata korkeampi (Pohjois-Karjala 19 %, koko maa 14 %).

Pohjois-Karjalan vastaajista hieman koko maata suurempi osuus ilmoitti palkanneensa työntekijän jossakin yrityksen vaiheessa (Pohjois-Karjala 40 %, koko maa 34 %). Perusteissa sille, miksi ei ole palkannut työntekijöitä, Pohjois-Karjalan vastauksissa nousee esille erityisesti yksi tekijä. *Haluan työllistää vain itseni* on vastauksissa 52 prosentin osuudella, kun lukema koko maan vastauksissa vastaava lukema on 38 prosenttia. Usein siis tehdään tietoinen valinta, että tavoitteena ei ole palkata työntekijää missään vaiheessa.

Kasvutavoitteet ovat korkealla, mutta hieman matalammalla kuin koko maassa. Pohjois-Karjalan vastaajista kasvua tai mahdollisuuksien mukaan kasvua tavoittelee 59 prosenttia vastaajista, kun vastaava lukema koko maassa on 67 prosenttia. Mielenkiintoista on se, että Pohjois-Karjalan vastaajista 51 prosenttia mainitsee kasvun keinona uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraamisen, kun vastaava lukema koko maassa on 39 prosenttia (mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). Toisaalta kasvua rajoittavina tekijöinä rahoituksen puute nousee esille Pohjois-Karjalan vastauksissa 28 prosentilla, kun vastaava lukema koko maassa on 17 prosenttia.

Osa-aikaisten hieman suuremmasta osuudesta johtuen myös pienituloisuus on hieman yleisempää Pohjois-Karjalassa kuin koko maassa. Alle 2 000 euroa bruttona ilmoittaa tienaavansa 55 prosenttia Pohjois-Karjalan vastaajista, kun koko maassa vastaava osuus on 48 prosenttia. Tämä heijastuu myös siihen, että peräti 26 prosenttia Pohjois-Karjalan vastaajista ilmoittaa, ettei ole YEL-vakuuttamisvelvollinen, kun osuus koko maan vastaajista on 15 prosenttia. Osa-aikaisuus ja pienituloisuus näkyy myös vanhuuden päiviin varautumisessa: Pohjois-Karjalan vastaajista vain 17 prosenttia mainitsee rahan säästämisen vanhuuden päiviin varautumisen keinona (koko maassa 30 %) ja sijoitustoiminnan 24 prosenttia (koko maassa 37 %).

Pohjois-Karjalan vastaajien mukaan sijaisen saaminen yritystoimintaan poissaolojen aikana on muuta maata helpompaa: Pohjois-Karjalan vastaajista 43 prosenttia ilmoittaa, että heillä on tiedossa sijainen, kun vastaava lukema koko maassa on vain 26 prosenttia. Työterveyshuolto on järjestetty jollakin tavalla Pohjois-Karjalan vastaajista 47 prosentilla, kun koko maassa osuus on vain 33 prosenttia.

Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Pohjanmaan vastaajista enemmistö on miehiä (naisia 45 %, miehiä 55 %). Vastaajista yli 55-vuotiaita on hieman vähemmän kuin koko maan vastaajissa (Pohjois-Pohjanmaa 26 %, koko maa 35 %). Ammattikorkeakoulututkinnon tai yliopistotutkinnon on suorittanut hieman suurempi osuus kuin koko maassa (Pohjois-Pohjanmaa 59 %, koko maa 53 %).

Pohjois-Pohjanmaan vastaajilla työntekijän palkkaaminen tai vuokratyövoiman käyttö yrityksen jossain vaiheessa on ollut huomattavasti yleisempää kuin koko maassa: työntekijän on palkannut Pohjois-Pohjanmaan vastaajista 45 prosenttia (koko maa 34 %) ja vuokratyövoimaa käyttänyt 19 prosenttia (koko maa 12 %).

Kasvuhakuisuus on erittäin voimakasta Pohjois-Pohjanmaalla ja muuta maata korkeammalla tasolla. Pohjois-Pohjanmaan vastaajista kolme neljästä (75 prosenttia) tavoittelee kasvua tai mahdollisuuksien mukaan kasvua (koko maassa 67 prosenttia). Kasvun

keinoina Pohjois-Pohjanmaan vastauksissa löytyy pari erityispiirrettä verrattuna muuhun Suomeen. Työntekijän palkkaamisen valitsee kasvukeinokseen 41 prosenttia Pohjois-Pohjanmaan vastaajista (koko maa 30 %) ja investoinnit 23 prosenttia vastaajista (koko maa 17 %). Työllistäminen näkyy myös kasvua rajoittavia tekijöitä kysyttäessä: peräti 50 prosenttia Pohjois-Pohjanmaan vastaajista piti kasvua rajoittavina tekijöinä työllistämisen kalleutta (koko maa 33 %) ja 40 prosenttia työllistämiseen liittyvää riskiä (koko maa 32 %).

Vanhuuden päiviin varautumisessa Pohjois-Pohjanmaan vastauksista löytyy yksi eroavaisuus muuhun maahan verrattuna: 25 prosenttia Pohjois-Pohjanmaan vastaajista ilmoittaa keinoksi sen, että varautuu myymään yrityksensä, kun vastaava lukema koko maassa on 13 prosenttia. Tämä kertoo ainakin siitä, että Pohjois-Pohjanmaalla on tiedostettu hyvin oman yrityksen arvo ja toisaalta myös omistajanvaihdokseen liittyvät haasteet.

Pohjois-Pohjanmaan yksinyrittäjät tekevät vastausten perusteella hieman enemmän pitkiä työviikkoja: Pohjois-Pohjanmaan vastaajista yli 50 tuntia viikossa ilmoittaa tekevänsä 34 prosenttia vastaajista, kun koko maassa lukema on 23 prosenttia. Toisaalta Pohjois-Pohjanmaan vastaajilla on sijaisen saaminen yritystoimintaan hieman muuta maata helpompaa. Pohjois-Pohjanmaan vastaajista 37 prosenttia ilmoittaa, että heillä on tiedossa sijainen, kun vastaava lukema koko maassa on vain 26 prosenttia.

Päijät-Häme

Päijät-Hämeen vastaajat ovat joukkona hyvin samankaltainen verrattuna koko Suomen vastaajiin, mainittavia eroja ei ole.

Kasvuhakuisuus on todella voimakasta Päijät-Hämeessä ja muuta maata korkeammalla tasolla: Päijät-Hämeen vastaajista peräti 80 prosenttia tavoittelee kasvua tai mahdollisuuksien mukaan kasvua (koko maassa 67 prosenttia). Kasvun keinoina Päijät-Hämeessä nousee esille uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen verrattuna koko Suomeen: tämän vaihtoehdon mainitsee kasvukeinokseen 47 prosenttia Päijät-Hämeen vastaajista, kun koko maassa vastaava lukema on 39 prosenttia (mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). Kasvua rajoittavana tekijänä Päijät-Hämeen vastaajilla nousee esiin muuta maata ylemmin työllistämiseen liittyvä riski (Päijät-Häme 43 %, koko maa 32 %, mahdollisuus valita useampia tekijöitä).

Pienituloisuus ja vanhuuden päiviin varautuminen ovat Päijät-Hämeen vastaajilla samalla tasolla koko maan vastaajien kanssa. Ainoa eroavaisuus vanhuuden päiviin varautumisessa on eläkkeen saaminen palkkatyöstä, jonka mainitsee varautumiskeinokseen Päijät-Hämeen vastaajista vain 16 prosenttia, kun vastaava lukema koko maassa on 26 prosenttia.

Jaksamisen haasteet ovat Päijät-Hämeen vastaajilla hieman muuta maata harvinaisempia. Päijät-Hämeen vastaajista 53 prosenttia kertoo, että ei ole kokenut jaksamisen haasteita missään vaiheessa, kun vastaava lukema koko maassa on 46 prosenttia. Sama trendi näkyy myös siinä, että 33 prosenttia Päijät-Hämeen vastaajista ei ole harjoittanut yritystoimintaa sairaana viimeisen 12 kuukauden aikana, kun vastaava osuus kaikista vastaajista on 26 prosenttia.

Pääkaupunkiseutu

Pääkaupunkiseudun vastaajista yli 55-vuotiaita on 48 prosenttia, kun koko maassa vastaava osuus on 35 prosenttia. Ammattikorkeakoulututkinnon tai yliopistotutkinnon suorittaneita on vastaajista 64 prosenttia, kun koko maassa vastaava lukema on 53 prosenttia. Palveluiden parissa toimii 81 prosenttia vastaajista (koko maa 74 %) ja teollisuuden toimialalla vain prosentti (koko maa 5 %). Osakeyhtiö on yhtiömuotona selkeästi yleisin, sen osuus pääkaupunkiseudun vastauksissa on 65 prosenttia (koko maa 42 %).

Työntekijän on palkannut jossakin yritystoiminnan vaiheessa 22 prosenttia pääkaupunkiseudun vastaajista, kun lukema koko maassa on 34 prosenttia. Yleisin peruste palkkaamattomuudelle pääkaupunkiseudun vastaajilla on se, että töitä ei ole riittävästi, (pääkaupunkiseutu 43 %, koko maa 34 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Kasvuhaluukkuus on suunnilleen samalla tasolla pääkaupunkiseudun vastaajilla verrattuna koko maahan. Kasvun keinoina pääkaupunkiseudulla mainitaan muuta maata yleisemmin verkostoituminen kumppaneiden kanssa (pääkaupunkiseutu 54 %, koko maa 44 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). Kasvua rajoittavana tekijänä pääkaupunkiseudulla nousee esiin muuta maata yleisemmin se, että ei ole maksavia asiakkaita (pääkaupunkiseutu 25 %, koko maa 14 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Pienituloisuus on pääkaupunkiseudun vastaajilla hieman muuta maata vähäisempää. Merkittävämpiä eroja on vanhuuden päiviin varautumisessa: sijoitustoiminta mainitaan pääkaupunkiseudun vastaajilla muuta maata yleisemmin (pääkaupunkiseutu 44 %, koko maa 37 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). YEL-maksua kertoo maksavansa riittävästi vain 26 prosenttia pääkaupunkiseudun vastaajista, kun lukema koko maassa on 32 prosenttia. Pääkaupunkiseudun vastaajista 35 prosenttia ilmoittaa saavansa eläkettä palkkatyöstä, kun koko maassa lukema on 26 prosenttia.

Pääkaupunkiseudun vastaajista vähintään neljä viikkoa lomaa vuodessa pitää 29 prosenttia vastaajista, kun koko maan osuus on 19 prosenttia. Vastaavasti 54 prosenttia pääkaupunkiseudun vastaajista kertoo, ettei ole kokenut jaksamisen haasteita missään yritystoiminnan vaiheessa, kun koko maassa lukema on 46 prosenttia.

Rannikko-Pohjanmaa

Rannikko-Pohjanmaan vastaajista yli 55-vuotiaita on 27 prosenttia, kun koko maassa vastaava lukema on 35 prosenttia. Ammattikorkeakoulututkinnon tai yliopistotutkinnon suorittaneita on 63 prosenttia, kun koko maassa osuus on 53 prosenttia. Palveluiden parissa toimii Rannikko-Pohjanmaan vastaajista 84 prosenttia, kun koko maassa palveluiden osuus on 74 prosenttia vastaajista. Teollisuuden toimialalla olevia ei ole lainkaan. Toiminimi on selkeästi yleisin yhtiömuoto 74 prosentin osuudella Rannikko-Pohjanmaan vastaajista. Rannikko-Pohjanmaan vastaajista peräti 42 prosenttia toimii osa-aikaisesti, kun kaikista vastaajista osuus on 14 prosenttia.

Osa-aikaisten merkittävä osuus heijastuu vastauksiin useassa paikassa. Rannikko-Pohjanmaan vastaajista työntekijän on palkannut jossakin yritystoiminnan vaiheessa 22 prosenttia, kun koko maassa lukema on 34 prosenttia. Pienituloisuus on yleisempää kuin koko maassa. Alle 2 000 euroa bruttona ilmoittaa tienaavansa 58 prosenttia vastaajista, kun koko maassa osuus on 48 prosenttia. YEL-vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolella

on Rannikko-Pohjanmaan vastaajista 28 prosenttia, kun koko maan lukema on 15 prosenttia. Vanhuuden päiviin varautumisessa 37 prosenttia kertoo saavansa eläkettä palkkatyöstä, kun kaikista vastaajista osuus on 26 prosenttia. Rannikko-Pohjanmaan vastaajista 58 prosenttia kertoo, ettei ole kokenut jaksamisen haasteita missään yritystoiminnan vaiheessa (koko maa 46 %).

Kasvuhaluus on samalla tasolla verrattuna koko maahan. Kasvun keinoista Rannikko-Pohjanmaan vastauksissa nousevat esiin muuta maata useammin toiminnan laajentaminen uusille toimialoille (Rannikko-Pohjanmaa 28 %, koko maa 17 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja) ja investoinnit (Rannikko-Pohjanmaa 28 %, koko maa 17 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). Kasvua rajoittavina tekijöinä Rannikko-Pohjanmaalla nousee esiin muuta maata yleisemmin se, että ei ole maksavia asiakkaita (Rannikko-Pohjanmaa 28 %, koko maa 14, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Satakunta

Satakunnan vastaajat ovat joukkona pääosin samankaltainen verrattuna koko Suomen vastaajiin. Toiminimi on yhtiömuotona selkeästi yleisin, Satakunnan vastaajista 59 prosentilla on toiminimi, kun vastaava osuus koko maassa on 52 prosenttia.

Satakunnan vastaajista 44 prosenttia on palkannut työntekijän yritystoiminnan jossakin vaiheessa, kun koko maassa vastaava lukema on 34 prosenttia. Yleisin syy sille, miksi ei ole palkannut työntekijää on, että palkkakustannuksia ei saa katettua. Tämän syyn valitsi Satakunnan vastaajista 43 prosenttia, kun koko maassa vastaava osuus on 34 prosenttia (mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Yritystoiminnassa kasvuhaluus on korkealla tasolla, mutta hieman alempi koko maahan verrattuna. Pienituloisuus on täysin samalla tasolla koko maahan verrattuna. Vanhuuden päiviin varautumisessa löytyy pieniä eroavaisuuksia: Satakunnan vastaajista 44 prosenttia kertoo varautuvansa vanhuuden päiviin sijoitustoiminnalla (koko maa 37 %), 35 prosenttia säästämällä rahaa (koko maa 30 %) ja vain 28 prosenttia kertoo maksavansa riittävästi YEL-maksua (koko maa 32 %).

Satakunnan vastaajista ainoastaan 11 prosenttia kertoo pitävänsä lomaa vähintään neljä viikkoa vuodessa, kun koko maassa lukema on 19 prosenttia. Toisaalta 32 prosenttia Satakunnan vastaajista ilmoittaa, ettei ole ollut sairaana harjoittamassa yritystoimintaa päiväkkään viimeisen 12 kuukauden aikana (koko maa 26 %). Satakunnan vastaajista yksityinen sairauskuluvakuutus on 62 prosentilla, kun vastaava osuus kaikista vastaajista on 49 prosenttia.

Savo

Savon vastaajissa on paljon pitkään toimineita yrittäjiä, sillä 53 prosenttia on toiminut yrittäjänä yli 10 vuotta, kun vastaava lukema kaikista vastaajista on 38 prosenttia. Muuten Savon vastaajajoukon taustatekijät ovat melko lähellä koko maan vastaajajoukkoa.

Pitkät yrittäjäurat vaikuttavat myös siihen, että Savon vastaajista 47 prosenttia on palkannut työntekijän jossakin yrityksen vaiheessa, kun koko maassa vastaava lukema on 34 prosenttia.

Kasvuhakuisuus on Savossa suunnilleen samalla tasolla kuin koko maassa. Kasvun keinona Savon vastaajilla on pari eroavaisuutta muuhun maahan verrattuna: laajentumisen uusille markkinoille mainitsee vastaajista 34 prosenttia (koko maa 26 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja) ja työn organisoinnin uudella tavalla 25 prosenttia (koko maa 17 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja). Hieman eroa muuhun maahan löytyy vastauksissa kasvua rajoittavista tekijöistä. Savossa 39 prosenttia vastaajista sanoo työllistämisen olevan liian kallista (koko maa 33 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja) ja 38 prosenttia nostaa esiin työllistämiseen liittyvän riskin (koko maa 32 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Savon vastausten perusteella pienituloisuus koskettaa hieman pienempää joukkoa kuin koko maassa. Alle 2 000 euroa bruttona tienaa Savon vastaajista 43 prosenttia, kun koko maassa vastaava osuus on 48 prosenttia. Pitkään yrittäjänä toimiminen näkyy myös siinä, että 42 prosenttia ilmoittaa maksavansa riittävästi YEL-maksua, kun kaikkien vastaajien lukema on 32 prosenttia.

Savon vastaajista keskiarvoa hieman isommalla osalla on järjestetty työterveyshuolto jollakin tavoin. Savon vastaajista 57 prosenttia ilmoittaa, ettei heillä ole työterveyshuoltoa, kun koko maan vastaava lukema on 67 prosenttia.

Uusimaa

Uudenmaan vastaajista enemmistö on naisia (naisia 55 %, miehiä 45 %). Hieman keskimääräistä useampi on suorittanut ammattikorkeakoulututkinnon tai yliopistotutkinnon (Uusimaa 57 %, koko maa 53 %). Osakeyhtiönä toimivia on 49 prosenttia vastaajista ja toiminimiä 47 prosenttia eli lähes yhtä paljon, kun koko maassa toiminimellä yrittäviä on 52 prosenttia ja osakeyhtiömuotoisena 42 prosenttia.

Uudenmaan vastaajista lähes yhtä moni kuin koko maan vastaajista on palkannut työntekijän jossakin yritystoiminnan vaiheessa. Syynä siihen, miksi ei ole palkannut, Uudenmaan vastaajista 30 prosenttia ilmoittaa, että työskentelee mieluummin kumppaneiden kanssa (koko maa 22 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Uudenmaan kasvuhakuisuus on tismalleen samalla tasolla kuin koko maassa. Myös kasvukeinot ovat hyvin samassa linjassa koko maan kanssa. Ainoastaan verkostoituminen kumppaneiden kanssa koetaan hieman tärkeämmäksi kuin muualla maassa (Uusimaa 49 %, koko maa 44 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Sijaisen saaminen yritystoimintaan poissaolojen aikana on Uudenmaan vastaajien mukaan vaikeampaa kuin muualla maassa: ainoastaan 21 prosentilla Uudenmaan vastaajista on tiedossa henkilö sijaistamaan, kun vastaava luku koko maassa on 26 prosenttia.

Uudenmaan vastaajista 38 prosenttia vastasi, että perhevapaa ei vaikuttanut yritystoimintaan, kun vastaava osuus koko maassa on 47 prosenttia. Uudenmaan vastaajista enemmistö on ollut naisia, mikä tarkoittaa, että perhevapaa on jäänyt hyvin lyhyeksi.

Varsinais-Suomi

Varsinais-Suomen vastaajista selkeä enemmistö on naisia, 62 prosenttia. Miehiä on 37 prosenttia (koko maa miehiä 49 %, naisia 50 %). Vastaajista kaupan parissa toimii 16 prosenttia, kun koko maassa osuus on kymmenen prosenttia. Vastaavasti palveluiden osuus on Varsinais-Suomen vastaajissa hieman koko maata pienempi (Varsinais-Suomi 70 %, koko maa 74 %). Toiminimi on selkeästi yleisempi yhtiömuoto, sillä Varsinais-Suomen vastaajista 62 prosentilla on toiminimi ja 36 prosentilla osakeyhtiö (koko maa osakeyhtiö 52 %, osakeyhtiö 42 %).

Varsinais-Suomen vastaajista työntekijän on palkannut yritystoiminnan jossain vaiheessa koko maahan verrattuna harvempi (Varsinais-Suomi 25 %, koko maa 34 %). Keskeisin syy siihen, miksi ei ole palkannut, on se, ettei saa palkkakustannuksia katettua (Varsinais-Suomi 42 %, koko maa 34 %, mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja)

Kasvuhakuisuus on samalla tasolla kuin koko maassa. Kasvun keinot ovat myös samansuuntaisia koko maahan verrattuna. Poikkeamaa on vain siinä, että 26 prosenttia Varsinais-Suomen vastaajista näkee työn organisoinnin uudella tavalla olevan tärkeä kasvun keino. Koko maassa vastaava osuus on 17 prosenttia (mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja).

Pienituloisuus on täysin samalla tasolla Varsinais-Suomen vastaajilla kuin koko maan vastauksissa. Sen sijaan YEL-työtulon osalta alle 13 000 euron vastaa hieman pienempi osuus, 46 prosenttia Varsinais-Suomen yksinyrittäjistä, kun kaikkien vastaajien vastaava osuus on 54 prosenttia. Vanhuuden päiviin varautumisessa Varsinais-Suomen vastaajista 40 prosenttia ilmoittaa maksavansa riittävästi YEL-maksua, kun vastaava osuus koko maan vastaajista on 32 prosenttia.

Varsinais-Suomen vastaajista hieman koko maata pienempi osuus on järjestänyt työterveyshuollon jollakin tapaa: Varsinais-Suomen vastaajista 74 prosenttia ilmoittaa, että työterveyshuoltoa ei ole järjestetty, kun vastaava osuus koko maassa on 67 prosenttia.

